Łódzki Głos Obywatelski

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM WŁAŚCICIELI REALNOŚCI i STANU ŚREDNIEGO

Cena prenumeraty wraz z przesyłką pocztową 1 zł. 50 groszy kwartalnie.
Pojedyńczy numer 50 groszy

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Łódź, ulica Piotrkowska 46, telefon 16-17.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 66.220

Wychodzi raz na miesiąc. Ogłoszenia. Wiersz mm jednołamowy 20 gr. w tekście 40 gr. Kolumna ogł. zawiera 4 szpalty.

№ 7 ŁÓDŹ, 18 LIPCA 1929 R. ROK I

Opinja o ogólnym planie zabudowania m. Łodzi.

Dr. inż. Christoph Ranck, Główny Dyrektor Wydziału Budownictwa m. Hamburga.

Do najpoważniejszych spraw gospodarczych naszego miasta, należy bezsprzecznie uporządkowanie chaotycznie zbudowanej Łodzi—regulacja miasta. Jakkolwiek Polska może się poszczycić znakomitościami we wszystkich dziedzinach naukowych i gospodarczych, niestety, wybitnych urbanistów nie posiadamy, i dla tego, przystępując do regulacji miasta, Magistrat winien był ogłosić konkurs, przeznaczając na ten cel większą sumę, bowiem od umiejętnego rozwiązania regulacji zależy przyszła „wielka Łódź" i możliwe zapobieżenie ruinie setek obywateli skutkiem wywłaszczeń. Gdy jednakże stało się inaczej, i prof Michalski, któremu powierzono bez konkursu sporządzenie planu regulacji, w swojej zarozumiałości uważał za zbyteczne porozumieć się z miejscowemi organizacjami gospodarczemi i gdy wreszcie sporządzony plan — dziwoląg wywołał protesty całego miasta i wstrzymał niemal całkowicie, ruch budowlany — społeczeństwo musiało zareagować i wziąć tą sprawę w swoje ręce. Na wspólnych naradach zrzeszeń właścicieli nieruchomości i przemysłowców postanowiono przekazać będący w posiadaniu ich materjał (plany, uwagi, statystykę i t p.) znanemu urbaniście inż. Ranckowi z Hamburga dla rzeczowego rozpatrzenia i zaopinjowania. Opinję tę przytaczamy dosłownie.

Z przedłożonego mi do zaopinjowania ogólnego planu zabudowania m. Łodzi, widocznem jest już na pierwszy rzut oka, iż odbiega on znacznie od podobnych planów, sporządzonych obecnie w Niemczech i innych krajach europejskich. To wrażenie potęguje się jeszcze po zagłębieniu się w objaśnienia, dołączone do planu. Staje się bowiem widocznem, że plan ten nie jest oparty na tak szerokich i pewnych podstawach, nie uwzględnia tak obszernie i wyczerpująco zagadnień rozbudowy wielkiego miasta europejskiego i nie jest w tym stopniu dostosowany do możliwości praktycznego urzeczywistnienia zawartych w nim zamierzeń, jak należałoby tego obecnie oczekiwać.

Doświadczenia praktyki urbanistycznej ostatniego 10-lecia nastręczyły wiele nowych pojęć i wyobrażeń. Ten najnowszy rozwój nie może być pominięty w planie, który będzie posiadał najdonioślejszy wpływ na społeczną, kulturalną i gospodarczą przyszłość drugiego co do wielkości miasta Rzeczypospolitej Polskiej oraz jednego z największych centrów przemysłowych Europy. Dlatego też uważam za właściwe, przed wydaniem opinji, wyjaśnić, jak należałoby takie zadanie rozwiązać.

I. Współczesny, powszechnie obowiązujący sposób sporządzania planów regulacyjnych.

Wielkie miasta rozwijały się dawniej w ten sposób, że z reguły poczynano interesować się zagadnieniami ich rozwoju dopiero wtedy, gdy niezwłocznie należało znaleźć rozwiązanie jakiejś trudności. Rozwiązania takiego szukano wówczas, nie biorąc pod uwagę jego związku z innemi kwestjami rozwoju miasta. Tak np. jeżeli okazała się potrzeba budowy nowych ulic, to poprostu rozszerzano sieć uliczną w pierwszem lepszem miejscu, nie wyjaśniając przedtem, czy ta właśnie część obszaru miejskiego nie będzie potrzebna dla innych celów. Z biegiem czasu taki system doprowadzał coraz bardziej do chaosu, nieporządku i zamieszania.

Aby uchronić się od wielkich niedogodności takiego systemu poczęto stosować, jak się to w podobnych wypadkach często dzieje, metodę skrajnie przeciwną. Sporządzono mianowicie **opracowane do najdrobniejszych szczegółów** plany zabudowania, które obejmowały wielkie części przyszłego terenu miejskiego, a niekiedy nawet cały obszar przyszłej rozbudowy, przez co popełniano ten błąd, że planem takim po przejściu przez wszystkie instancje nadawano moc obowiązującą. Zanim jednak do tego doszło, często już okazywało się, że w licznych szczegółach przesłanki okazały się nietrafne, albo uległy zmianom, czego przy sporządzaniu planu nie przewidziano. Przy dalszem realizowaniu takich planów okazy-

wało się to coraz częściej i coraz wyraźniej. Rzeczy naprawdę pożyteczne i konieczne dla miast, które dopiero z czasem dokładniej występowały, stawały w sprzeczności z prawnie obowiązującym planem, który wbrew swemu przeznaczeniu stawał się przeszkodą przy rozwiązywaniu praktycznych zagadnień rozwojowych.

Pokazało się, że w ten sposób ma się do czynienia z takiemi samemi niedomaganiami, jak w okresie bezplanowej rozbudowy, bowiem i przy równym sposobie rzeczy naprawdę pożyteczne i konieczne można było urzeczywistniać tylko w stopniu niedostatecznym, a zazwyczaj z wielkim nakładem kosztów. Takie plany są dzisiaj jeszcze bolączką licznych miast. W Hamburgu np. musiano się zdecydować na przeróbkę tych części dawniejszych planów, przy których to jeszcze było możliwe, by częściowo przynajmniej dostosować je do potrzeb i zmienionych poglądów współczesnych, które dziś dopiero stały się w pełni widoczne.

Jest to jednak przeważnie nie do uskutecznienia bez wielkich ofiar ze strony miasta i ludności, ponieważ dzięki prawomocności starych planów grunty i tereny nabrały wysokiej wartości, co podraża w wysokim stopniu przeprowadzenie licznych zadań.

Z takich doświadczeń wyciągnięto naukę i zastosowano zupełnie inny sposób postępowania: z jednej strony niemożliwem jest na daleką przyszłość rozwiązywać zagadnienia komunikacyjne, przemysłowe, budowlane oraz wszelkie inne problemy urbanistyczne, z drugiej zaś niemożliwem jest również czekać ze sporządzeniem planu na ostateczne wyjaśnienie się takich problemów, jeżeli pragnie się zapewnić miastu dalszy pomyślny rozwój. Wobec tego pozostaje tylko ten sposób, że zamiast planu, sporządzonego zgóry i opracowanego w najdrobniejszych szczegółach, który niezwłocznie zostałby obciążony przymusem mocy prawnej, sporządza się narazie w szerokich zarysach t. zw. „plan życzeń", a więc plan, który daje najlepszy obraz przyszłości miasta, zgodny z poglądami swego czasu. **Taki plan otrzymuje tylko stopniowo moc prawną,** otrzymuje ją kawałkami dla tych części obszaru miejskiego, których rozwój posunął się już tak daleko, że poszczególne problemy regulacyjne i ich rozwiązania stają się widoczne i mogą być wprowadzone ostatecznie do planu.

Ten sposób postępowania ma tę wielką zaletę w porównaniu z poprzednim, że nie zatraca się przy nim nigdy związku licznych poszczególnych problemów rozwoju miasta, nie wiążąc się jednocześnie roztrzygnięciami, których w danej chwili ocenić niepodobna.

Taki „plan życzeń" nie jest oczywiście tworem fantazji. Sporządza się go i kontynuuje w ten spozób, że w każdej chwili oparty jest pod każdym względem na gruncie rzeczywistości. Staje się to możliwem tylko przez głębokie studja wszystkich stosunków miasta oraz możliwości i konieczności jego rozwoju. Przy takich studjach okazuje się w większości wypadków, że rozwój miasta w bliskiej przyszłości przekroczy granice obszaru miejskiego. W takich wypadkach także i „plan życzeń" nie może zatrzymywać się przy granicy miejskiej, wykazuje on oczywiście także i sąsiednie obszary, leżące poza granicami miasta, które potrzebne są dla pomyślnego jego rozwoju, miasto bowiem musi jak najwcześniej poznać takie obszary, aby zawczasu mogło postarać się o zdobycie na nie wpływu, czy to drogą wcielenia, czy też w inny sposób, zależnie od ustaw krajowych. Jest to tem ważniejsze, im bliżej do granic miasta dotarł już jego rozwój (jak to jest w Łodzi).

Jasnem jest, że w takim „planie życzeń" muszą się dwie dzielnice zasadniczo różnić tak pod względem geograficznym, jak i pod względem traktowania ich w planie: leżące w środku miasta mniej lub więcej zabudowane jego części, t. zw. „stare miasto", oraz położone dookoła tego centrum mniej lub więcej niezabudowane przyszłe obszary rozwojowe. Jest bowiem zasadnicza różnica w tem, czy istniejące, ale przestarzałe dzielnice mają być dostosowane do nowych zadań regulacyjnych, lub czy ma się przed sobą zadanie zbudowania nowych dzielnic na pustkowiu. W pierwszym wypadku chodzi zawsze o gwałtowne wtargnięcie w istniejący stan rzeczy. Celem będzie tu z reguły rozszerzenie ulic, przebicia nowych ulic, sanacja niezdrowych dzielnic. Wszelako to, co istnieje, reprezentuje wielkie wartości gospodarcze: wartości te tkwią w gruntach, użytkowanych od długiego czasu nie w celach rolniczych, lecz pod budowle, tkwią w wartościach stojących na tych gruntach budynków, w brukach ulicznych, w przewodach podziemnych, jak wodociągach, kablach i t. p. Wtargnięcie przeto w zabudowane części miasta pociąga za sobą zawsze znaczne straty, wynikające ze zburzenia zabudowań, ze zmniejszenia powierzchni zabudowanej, ze zniszczenia nawierzchni ulic, przewodów podziemnych i t. p. Na mocy doświadczeń gospodarczych, jakie poczyniono w podobnych wypadkach wtargnięcia do istniejących dzielnic w celu „wewnętrznych rozszerzeń", jak to np. miało miejsce w Kolonji, Hamburgu, Berlinie, Zurychu, Strassburgu, Stutgarcie, Frankfurcie nad Menem, Paryżu i w wielu innych miastach, stwierdzono zawsze, że wytworzone nowe wartości były znacznie mniejsze od wartości zniszczonych. Wewnętrzne zatem rozszerzenia wymagają zawsze pokaźnych nakładów, które muszą obarczać ogół.

Mimo to nie zawsze można rezygnować z takich wtargnięć. Wzrastający ruch komunikacyjny może uczynić koniecznem poszerzenie pewnych ulic lub dokonanie przebić, może się okazać konieczną hygjenizacja niektórych dzielnic, zaniedbanych pod względem zdrowotnym. **Wszelako środki takie stosowane są przez rozsądne władze miejskie tylko w nielicznych wypadkach nieodzownych konieczności.**

Inaczej rzecz się ma w wypadkach zewnątrznego rozszerzenia miasta. Tutaj grunta rolnicze zostają zamienione na grunta budowlane, co powoduje powstanie nowych wartości. W takich wypadkach „plan życzeń" nie powinien się krępować większemi ograniczeniami.

Porządek prac przy sporządzeniu takiego „planu życzeń" jest następujący:

Przedewszystkiem musi być sporządzony program, możliwie w porozumieniu ze wszystkiemi zainteresowanemi warstwami społecznemi. Podstawą takiego programu musi być istniejący stan rzeczy. Dokładnie należy zbadać nietylko, jak się ten stan rzeczy przedstawia, lecz także, w jaki sposób powstał, z poprzedzającego bowiem rozwoju czerpać można cenne wskazówki dla rozwoju przyszłego. Chodzi o to, aby wyciągnięte były właściwe wnioski z licznych badań, a w szczególności z badań statystycznych. Uwzględnić więc należy bezwzględny i procentowy przyrost ludności, dotyczący całości oraz poszczególnych dzielnic miasta, przyczyny tego wzrostu, nadwyżkę urodzeń, śmiertelności, imigrację, gęstość zaludnienia całości i w poszczególnych dzielnicach, dochodowość i zróżniczkowanie tej dochodowości według zawodów w całem mieście i w poszczególnych jego dzielnicach, podział obszaru miejskiego według przeznaczenia terenów (mieszkalnictwo, praca, wypoczynek, komunikacja), rozwój komunikacji osobowej i towarowej kolejami żelaznemi, dojazdowemi, tramwajami, ruch samochodowy, ruch wozów, ruch pieszy i zróżniczkowanie ruchu w różnych dzielnicach miasta — rozwój, rodzaj i wielkość warsztatów pracy, ilość zatrudnionych robotników i rozmieszczenie ich w poszczególnych dzielnicach, stan potrzeb kulturalnych i t. p. i t. p.

Na zasadzie rezultatów takich badań należy przewidzieć na okres 30 do 50 lat przybliżony rozwój miasta, a przedewszystkiem przypuszczalne zapotrzebowanie terenów na cele mieszkaniowe, dla pracy (przemysł, handel, rzemiosło), dla wypoczynku (wolne przestrzenie, zieleńce, place zabaw, place sportowe), dla celów komunikacji (koleje i główne arterje komunikacyjne) i t. p. W ten sposób obliczone obszary należy zestawić w „planie podziału terenów".

„Zestawczy plan podziału terenów" stanowi jedną z części składowych programu. Przez ciągłe i systematyczne opracowywanie i dostosowywanie tego planu do rozwoju miasta powstaje z niego ogólny plan zabudowania. Plan ten powstaje stopniowo. Początkowo obejmuje dzielnice rozszerzenia miasta, w których rozwiązanie zagadnień regulacyjnych nie cierpi zwłoki, przyczem są to z reguły dzielnice, leżące najbliżej centrum miasta. Takie fragmenty ogólnego planu stają się dopiero dostatecznie dojrzałe dla uprawomocnienia ich.

(d. c. n.)

Zdrowy objaw.

W atmosferze ogólnego przygnębienia na tle tak dotkliwie, zwłaszcza w Łodzi, dającego się odczuwać kryzysu ekonomicznego, — powoływanie do życia nowych placówek o charakterze gospodarczym — jest zjawiskiem bardzo rzadkiem.

W marcu r. b. byliśmy świadkami utworzenia Banku Właścicieli Nieruchomości w Łodzi. Dziś, zaledwie po kilkumiesięcznej działalności, możemy z uzasadnioną pewnością mówić o perspektywach pięknego rozwoju tego banku.

Myśl stworzenia własnej placówki bankowej nurtowała od dłuższego już czasu w światłych umysłach tych członków Centralnego Stowarzyszenia, których zasiąg myślenia kategorjami ekonomicznemi objął szersze horyzonty. Myśl ta przechodziła zmienne etapy możliwości szybkiej realizacji, i wreszcie, pokonawszy wszystkie przeszkody natury materjalnej i organizacyjnej przyoblekła się w szaty rzeczywistości.

Dzień otwarcia Banku był wielkiem moralnem zwycięstwem inicjatorów jego, mogących się czuć dumnymi z dokonanego dzieła.

Stworzenie w tak ciężkich czasach kredytowych placówki bankowej musi się powitać z pełnem uznaniem. Dowodzi ono, że właściciele nieruchomości doceniają należycie znaczenie posiadania własnego banku, mającego im służyć we wszelkiego rodzaju operacjach finansowych.

Zdrowa idea zrzeszania się ludzi, pokrewnych sobie treścią pracy, zawodu, — związanych identycznością interesów i koniecznością ich wspólnej obrony musiała w tak poważnem środowisku, jakiem jest własność nieruchoma, znaleźć swój wyraz w różnych doniosłych efektach, obciążających chlubnie społeczne konto członków zarządu Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości w Łodzi.

Patrząc na wspomniany bank z punktu widzenia wyłącznie gospodarczego stwierdzić się musi, iż w dobie ulicznych lichwiarskich orgij kredytowych, w dobie ciasnoty gotówkowej i wielkich trudności współpracy z bankami prywatnemi i państwowemi, możność oparcia się o własną instytucję bankową jest rzeczą, której wagi podkreślać nie potrzeba!

Bank Właścicieli Nieruchomości stanowi bezsprzecznie znaczną ulgę dla członków Stowarzyszenia, będąc pozatem dowodem, świadczącym o korzyściach bliższego zrzeszenia się ludzi stanu posiadającego i tak często uzależnionych od każdego powiewu na rynku pieniężnym.

Wszystkie prawie gałęzie przemysłu i handlu mają swe banki, swoją ostoję, na którą w wypadku koniecznej potrzeby zawsze liczyć mogą. Właściciele nieruchomości mając swój bank, uniezależniają się od sił obcych i nie muszą swych — i tak mizernych dziś dochodów z nieruchomości dzielić z pokątnymi dyskonterami.

Życie wołało wprost o własny bank, a fakt coraz częstszego regulowania przez lokatorów należności z tytułu czynszu komornianego wekslami nakazywał szybkie wprowadzenie w czyn uchwały o utworzeniu własnego banku.

Na 1 lipca bank liczył 170 członków z 425 udziałami. Liczby te, aczkolwiek na początek skromne, dowodzą przecież, iż zaufanie że strony zainteresowanych ustawicznie zwrasta i że bank ma przyszłość.

Instytucji tej należy życzyć najpiękniejszego rozwoju i pomyślnego prosperowania dla dobra ogółu właścicieli nieruchomości. W tym ciężkim, powojennym okresie ma Bank ten być pomocą dla właścicieli domów, którzy wbrew opinji nieuświadomionego ogółu są dzięki szeregowi fatalnych w swych skutkach ustaw oraz anormalnym warunkom współczesnego życia społeczno gospodarczego — najwięcej pokrzywdzeni!

W końcu zaznaczyć należy, że nietylko dyskonto i inkaso weksli, lecz również kupno i sprzedaż 4½ proc, 5 proc. i 8 proc. listów zastawnych m. Łodzi i innych miast, jakoteż państwowe papiery wartościowe staną się przedmiotem handlu Banku Właścicieli Nieruchomości.

Nie chcę w tem miejscu rozwijać tematu o regulacji podaży i popytu, co w wysokim stopniu wpływa na ceny rynkowe papierów wartościowych. Dla właścicieli nieruchomości podejmujących obecną 8proc. pożyczkę w Towarzystwie Kredytowem m. Łodzi, powstają niezliczone momenty, często i prawne, kiedy bank tychże właścicieli nieruchomości może z korzyścią dla nich interwenjować i stawać w obronie praw lub często poważnie zagrożonych interesów podejmującego pożyczkę.

Przyszłość Banku własnego zależy od właścicieli nieruchomości. W przyszłość tę powinno się patrzeć okiem pogodnem w przeświadczeniu, iż instytucja ta przyczyni się choć w części do poprawy anormalnych stosunków kredytowych, panujących w mieście Łodzi.

Bank ten musi być pierwiastkiem twórczym, którego dodatni wpływ uwidoczni się nietylko w kole bezpośrednich zainteresowań właścicieli nieruchomości, lecz i w konsekwencji i w całokształcie życia ekonomicznego naszego kraju.

W splocie aktywnych czynników w skomplikowanym wielce organizmie gospodarczym powinien bank ten zająć poczesne miejsce.

ZYGMUNT KAHAN
Makler Przysięgły Giełdy Pieniężnej
w Łodzi.

Przeciwko nadmiernemu obciążeniu podatkami komunalnemi.

W sprawie poboru przez związki komunalne podatku na cele inwestycyjne, ministerstwo spraw wewnętrznych w dniu 5 czerwca r. b. za Nr. S. F. 5330/2 wystosowało do wojewodów okólnik następującej treści:

Przewidziany w art. 21 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymcz. uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) podatek inwestycyjny może być pobierany w wyjątkowych wypadkach przez oznaczony okres czasu.

Dotychczasowa praktyka wykazała, iż wiele związków komunalnych stworzyło dla siebie z podatku inwestycyjnego stałe źródło dochodowe.

Ze względu na ciężki stan płatników, spowodowany obecną ogólną konjunkturą finansowo-gospodarczą, — konieczna jest jaknajdalej posunięta ogledność w obciążaniu ludności daninami wogóle, a podatkiem inwestycyjnym przedewszystkiem.

W związku z tem w porozumieniu z Panem Ministrem skarbu oznajmiam, co następuje:

1) Zatwierdzać będę tylko takie uchwały sejmików wzgl. rad miejskich o poborze podatku inwestycyjnego, które uzasadnione będą istotnie wyjątkowemi okolicznościami, zbadanemi indywidualnie przez Pana Wojewodę przy uwzględnieniu miejscowych stosunków;

2) Nie będą zatwierdzane uchwały o poborze podatku inwestycyjnego na cele, nie wchodzące bezpośrednio do zakresu działania związku komunalnego, uchwalającego podatek;

3) Z reguły winny być przestrzegane przez gminy miejskie normy dodatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości, podane w okólniku Nr. 19 z roku 1926, przekroczenie tych norm nastąpić będzie mogło w wypadkach specjalnie uzasadnionych po uzyskaniu mej zgody.

Powyższe Pan Wojewoda zechce podać do wiadomości Wydziałów Powiatowych i Magistratów miast, znajdujących się na terenie Województwa.

Asfaltowanie ulicy Piotrkowskiej.

Gospodarka obecnego Magistratu od chwili objęcia przez niego zarządu miasta przechodzi pod znakiem eksperymentów. Ostatnio mamy do zanotowania świeży eksperyment, który w skutkach swych może okazać się szkodliwym zarówno dla niektórych obywateli, jak i samego miasta. Otóż Magistrat Łódzki rozesłał w tych dniach do wszystkich właścicieli nieruchomości przy ul. Piotrkowskiej, na odcinku od Placu Wolności do ulicy Nawrot, pisma z zawiadomieniam, że z dniem 10 lipca r. b. rozpoczęte będą roboty w związku z wyasfaltowaniem wzmiankowanego odcinku ulicy Piotrkowskiej.

Zawiadomienie to samo przez się nie powinnoby było nas dziwić, — przeciwnie należałoby tylko wyrazić zadowolenie, że w krótkim czasie uzyskamy nareszcie dobre bruki — gdyby nie zawierało groźby zamknięcia ścieków domowych do rynsztoków ulicznych.

Podobne postępowanie Magistratu, zamierzającego zmusić w ten sposób właścicieli nieruchomości na wzmiankowanym odcinku do przyłączenia swych domów do głównej sieci nalizacyjnej, jest prawnie nieuzasadnione, gdyż przymusu kanalizacyjnego w Łodzi dotąd niema.

Naskutek powyższego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi złożyły do Pana Wojewody Łódzkiego memorjał następującej treści:

W tych dniach Magistrat m. Łodzi doręczył właścicielom domów przy ulicy Piotrkowskiej i Pl. Wolności zawiadomienia o zamierzonem skasowaniu odpływów z posesyj na ulicy Piotrkowskiej i na Placu Wolności i przystąpienia do wyasfaltowania tejże ulicy i placu i uprzedził, że po wykonaniu robót asfaltowych wszelkie przeróbki, powstałe wskutek przyłączeń posesyj do sieci kanalizacyjnej poniosą właściciele wymienionych posesyj oraz poniosą konsekwencje, które wynikną skutkiem zabronienia wypuszczenia ścieków domowych do płytkich rynsztoków ulicznych.

Powyższe obwieszczenie nasuwa trzy zasadnicze pytania:

po 1) czy zamierzone asfaltowanie ulicy Piotrkowskiej i Placu Wolności przed włączeniem posesyj do ogólnej sieci kanalizacyjnej jest celowe,

po 2) czy w wyznaczonym przez Magistrat terminie (10 sierpnia 1929 r.) właściciele domów mają możność przeprowadzić połączenia kanalizacyjne,

po 3) czy Magistrat ma podstawę prawną do zabronienia wypuszczania ścieków domowych do przyszłych rynsztoków ulicznych.

Zastanawiając się nad powyższemi pytaniami, musimy przyjść do wniosku:

ad 1) asfaltowanie ulic na nawierzchni stałej przed dokonaniem włączeń kanalizacyjnych do poszczególnych posesyj jest niecelowe z punktu widzenia gospodarki miejskiej, gdyż wyłożony na powyższe roboty znaczny kapitał będzie zaprzepaszczony, ponieważ przy włączeniach posesyj do sieci kanalizacyjnej trzeba będzie rozbijać nawierzchnię stałą (pod asfaltem), a zatem psuć ją i osłabiać, reperacja bowiem rozbitej nawierzchni nigdy nie da tej trwałości, jaką taka nawierzchnia winna posiadać,

ad 2) uznając w zupełności potrzebę jaknajszybszego połączenia posesyj z siecią kanałów już wykonanych stwierdzamy, że w tak krótkim czasie wykonanie robót przyłączeniowych jest niewykonalne:

a) ze względów czysto technicznych (opracowanie planów, zatwierdzenie ich przez Magistrat i dokonanie robót) i

b) z powodu braku kapitałów, a w szczególności długoterminowego kredytu.

ad 3) Artykuł 640 Kodeksu Cywilnego sprawę powyższą wyraźnie roztrzyga, mianowicie zobowiązuje właściciel gruntów do przyjmowania wód odpływowych i tamowanie tych odpływów pociągnie za sobą skutki prawne. Ponadto § 9 artykułu 410 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 roku o prawie budowlanem (Dz. Ust. Nr. 23 (1928 poz. 202) wyraźnie zaznacza, że w drodze przepisów miejscowych może być ustanowiony obowiązek przyłączenia poszczególnych nieruchomości do sieci wodociągów i kanalizacji gminnej, sposób pokrycia kosztów tego przyłączenia, zasady i warunki ogólne i techniczne tego przyłączenia i t. p.

Do obecnej chwili takie przepisy miejscowe nie zostały prawnie ogłoszone, a zatem Magistrat m. Łodzi przedwcześnie chce przerzucić cały ciężar kosztów przyłączeń na właścicieli nieruchomości oraz złożyć odpowiedzialność za skasowanie ścieków domowych na tychże właścicieli.

Komunikując o powyższem Stowarzyszenia Właściciel Nieruchomości w imieniu wszystkich właścicieli nieruchomości, a w szczególności właścicieli nieruchomości, położonych przy ulicy Piotrkowskiej i Placu Wolności uprasza Pana Wojewodę, jako władzę nadzorczą nad Magistratem m. Łodzi o wzięcie pod uwagę powyżej wymienionych wskazań i w związku z tem:

1) o zarządzenie zbadania powyższej sprawy przez fachową komisję i wydanie odnośnych zarządzeń celem powstrzymania Magistratu od rozpoczynania asfaltowania ulicy Piotrkowskiej i Placu Wolności do czasu przeprowadzenia przyłączeń kanalizacyjnych t. j. conajmniej do lat dwóch, a do tego czasu wyreperowanie bruków przy tej ulicy i placu.

2) Ażeby dać możność właścicielom nieruchomości szybkiego przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej, wystarania się o kredyt kilkoletni,

3) na wykonanie włączeń nieruchomości do sieci kanalizacyjnej dać termin do lat dwóch.

Ponieważ poruszona sprawa godzi w najżywotniejsze interesy właścicieli nieruchomości oraz naraża Kasę Miejską na niepotrzebne i niecelowe wydatki, upraszamy Pana Wojewodę o traktowanie powyższej sprawy jako **bardzo pilnej**.

Równocześnie złożony został w Magistracie m. Łodzi odpis powyższego memorjału.

Miejski podatek od zbytku mieszkaniowego.

W jednym z ostatnich numerów „Dziennika Zarządu m. Łodzi" ogłoszony został statut o miejskim podatku od zbytku mieszkaniowego.

Opodatkowaniu temu podlegają części mieszkalne, które ze względu na swe przeznaczenie lub w stosunku do liczby osób, zamieszkujących lokal, uważa się za zbędne.

Podatkowi temu podlegają także części mieszkalne, zajęte przez właściciela nieruchomości w domu własnym.

Za części mieszkalne zbędne należy uważać:

a) w mieszkaniach z ogólną liczbą do 5 pokojów włącznie, pokoje, które więcej niż o jeden przekraczają liczbę osób, zamieszkujących lokal, z wyłączeniem służby domowej;

b) w mieszkaniach, składających się z więcej, niż 5 pokojów — wszystkie pokoje, które liczbowo przewyższają ilość osób, zamieszkujących dany lokal, z wyłączeniem służby domowej.

(Do liczby pokojów nie zalicza się alkowy, kuchni, spiżarni, przedpokoju, pokoju kąpielowego, werandy i pomieszczeń dla służby domowej).

Podatek opłacają osoby fizyczne, zajmujące lokale.

Od podatku od zbytku mieszkaniowego wolne są:

a) części mieszkalne, przeznaczone wyłącznie do wykonywaniu zawodu, o ile zawód ten wykonywa się w domu,

b) mieszkania, zajęte przez cudzoziemskich przedstawicieli państw obcych, o ile są obywatelami państwa wysyłającego,

c) reprezentacyjne mieszkania urzędników państwowych i samorządowych,

d) mieszkania duchowieństwa wszelkich wyznań.

Podstawę wymiaru podatku stanowi roczne komorne, wzgl. wartość czynszowa całego mieszkania z czerwca 1914 r., przeliczone na złote według relacji, zamieszczonej w ustępie 4 art. 6 Ustawy o ochronie lokatorów z dnia 11 kwietnia 1924 r.

Podatek od zbytku mieszkaniowego wynosi:

przy 1 pok. zbędn. — 10 proc. roczn. kom., płac za całe mieszk.
przy 2 pok. zbędn.—20 proc. roczn. kom., płac za całe mieszk.
przy 3 pok. zbędn.—40 proc. roczn. kom., płac za całe mieszk.

przy 4 pok. zbędn.—60 proc. roczn. kom., płac. za całe mieszk.
przy 5 pok. zbędn.—80 proc. roczn. kom., płac. za całe mieszk.
ponad 5 pok. zbędn.—100 pr. roczn. kom., płac. za całe mieszk.

Właściciele nieruchomości lub ich zastępcy, tudzież właściciele lokalu, winni na żądanie przedkładać Wydziałowi Podatkowemu Magistratu m. Łodzi w oznaczonym czasie żądane zeznania, udzielać odpowiedzi na określone pytania, jako też przedkładać księgi gospodarcze oraz inne dowody.

Wymiar i pobór podatku od zbytku mieszkaniowego dokonywany będzie w tenże sposób i w tymże czasie, co i podatku od lokali.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku wnosić należy w terminie czternastodniowym do Urzędu Wojewódzkiego.

Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem kosztów egzekucyjnych, kar za zwłokę i odsetek za odroczenie.

Wykroczenia przeciwko przepisom o wymiarze i poborze podatku podlegają karze.

Statut obowiązuje od dnia 1. lipca 1929 r.

Orzecznictwa Sądu Najwyższego w sprawie ustawy o ochronie lokatorów.

Prawo spadkobierców lokatora do zajmowanego lokalu handlowego. Spadkobiercy lokatora korzystają z ochrony wedle art. 12/2 ust. o ochr. lok. jeżeli przedsiębiorstwo w tymże lokalu chociażby z udziałem osób trzecich nadal prowadzą. (Orz. 1. VIII. 1928 III. Rw. 833/23).

Budynki gruntownie przebudowane. Okoliczność, że lokator wprowadził się do przebudowanego mieszkania jeszcze przed uzyskaniem przez właściciela realności zezwolenia na przerobienie i zamieszkanie nie daje lokatorowi ochrony. (Orz. 31. VII. 1928 III. Rw. 1514/28.

Administracyjny nakaz przebudowy. Administracyjny nakaz przebudowy budynku grożącego zawaleniem zastępuje konsens budowlany przewidziany w art. 2 ust. 1 lit. d) ust. o ochr. lokat. (Orz. 18 IX. 1928 III. Rw. 1567/28).

Zaległość komornego, a brak pracy. Jeżeli lokator jest zarejestrowany jako bezrobotny, to okoliczność, że tenże pobiera zasiłek rządowy i ma uboczny niestały i skromny dochód — gdy ma na utrzymaniu liczną rodzinę, nie uchyla przyjęcia tezy, że zaległość komornego nastąpiła z powodu braku pracy. Przepis ten nie przewiduje też obowiązku zapłacenia przynajmniej części zaległego czynszu Orz. 9. X. 1928 III. Rw. 65/28).

Nędza wyjątkowa. Przy zajęciach sezonowych zarzut nędzy wyjątkowej rozpoznawany może być tylko przy uwzględnieniu dochodu całorocznego, nie zaś wyłącznie okresów, w których brak jest dochodów. (Orz. 28 VIII. 1928 III. Rw. 988/28 S. P. VII: 67).

Sam brak pracy po stronie lokatora nie uchyla wypowiedzenia opartego na niepłaceniu czynszu. Lokator musi wykazać, że o pracę się stara należycie. (Orz. 28. X. 1928 III. Rw. 2051/28 O. S. P. VII. 67).

Słowo nędza nie oznacza nędzy przemijającej w przeciwstawieniu do stałej, tylko nędzę niezwykłą nadzwyczajną, która nie pozwala na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych jak np mieszkanie. (Orz 30 X. 1928 III. Rw. 1240/28 O. S. P. VII 66). Nędza ta jednak wyjątkowa nie uzasadnia zwłoki w zapłacie za lokal przemysłowy. (Orz 31. VII. 1928 III. Rw. 1801/28 O. S. P. VIII. 68).

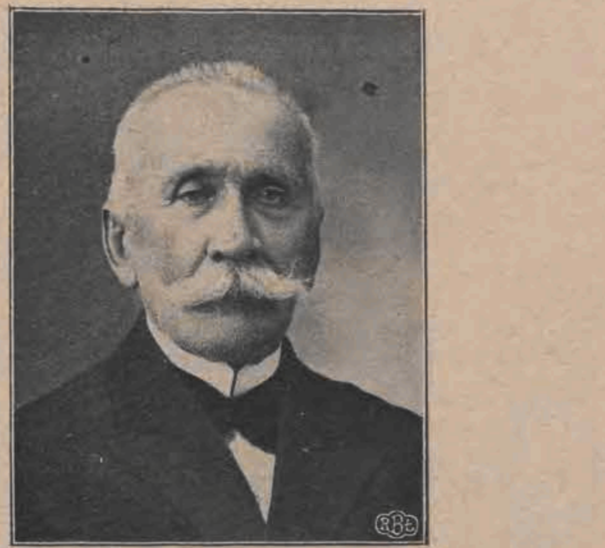
OBWIESZCZENIE.

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy Towarzystwa, Dyrekcja podaje do powszechnej wiadomości, że zażądana została pożyczka na nieruchomość pod Nr. 2144 przy ulicy Bazarnej p zez małż. Pawlikowskich i innych, pożyczki pierwotna Zł. 80.000. -

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu zażądanej pożyczki stowarzyszeni zechcą przedstawić Dyrekcji w przeciągu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwieszczenia.

Łódź, dnia 15 lipca 1929 roku.

Dyrekcja Towarzysta Kredytowego
Miasta Łodzi.

FRYDERYK GROSS.

W dniu 17 czerwca r. b. jeden z najstarszych naszych współobywateli p. Fryderyk Gross obchodził w pełni sił fizycznych i duchowych 75-letnią rocznicę swych urodzin.

P. Gross przez 40 lat pełnił obowiązki nauczyciela szkoły powszechnej, w przeciągu 25 lat kierował szkołą Tow. Akc. Scheiblera.

W roku 1919 p. Gross wybrany został do ówczesnej Rady Miejskiej, w ciągu 8 lat piastował mandat ławnika Sądu Pokoju i Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu i przez szereg lat był członkiem Kolegjum Kościelnego przy parafji ewangielickiej św. Jana. Pan Gross jest jednym z założycieli Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości i długoletnim członkiem zarządu.

Solenizantowi życzymy jeszcze długich lat życia i zachowania dotychczasowego zdrowia i rzeżkości.

Tabelka

do obliczenia ustawowego komornego w III kwartale 1929 r. za przedwojenne ruble.

Dla mieszkań jednoizbowych złożonych z pokoju i kuchni, lub samej tylko kuchni

73% podstawowego komornego.

za	1	rub.	przedwojenny	1	zł.	94,18	gr.
„	2	„	przedwojenne	3	„	88,36	„
„	3	„	„	5	„	82,54	„
„	4	„	„	7	„	76,72	„
„	5	„	„	9	„	70,90	„
„	6	„	„	11	„	65,80	„
„	7	„	„	13	„	59,26	„
„	8	„	„	15	„	53,44	„
„	9	„	„	17	„	47,62	„
„	10	„	„	19	„	41,80	„

Za wszystkie inne lokale 100% podstawowego komornego.

Lokatorzy jednopokojowych mieszkań opłacają w III-im kwartale 1929 r świadczenia **za wodę oraz za wywóz nieczystości kloacznych,** pozostali nie opłacają żadnych świadczeń.

Opłaty dodatkowe dla mieszkań jednoizbowych wygasają z chwilą, gdy komorne osiągnie 75% przedwojennego komornego, tak że w następnym kwartale świadczenia wogóle odpadną.

Ze sądu pracy.

Właściciel domu przy ul. Pomorskiej 67, p. R. Kohn kilkakrotnie był pociągany do odpowiedzialności karnej za antysanitarny stan jego posesji.

Wobec tego, że wina spada na dozorcę, który absolutnie nie interesował się domem, właściciel domu postanowił wymówić dotychczasowemu dozorcy pracę i mieszkanie, które powyższy zajmował z tytułu służbowego.

Ponieważ dozorca w wyznaczonym terminie ze służbowego mieszkania się nie wyprowadził, „właściciel domu, p. Kohn skierował sprawę do sądu pracy, gdyż mieszkanie to potrzebował dla nowego dozorcy.

P. Kohn w skardze powodowej podkreślił, że Strusiak spełniał w jego domu funkcje dozorcy, lecz przed kilkoma tygodniami zmarł, zaś żona zmarłego, Antonina, nie nadawała się do wykonywania czynności dozorczyni, skutkiem czego posesja stale znajdowała się w antysanitarnym stanie i policja spisuje protokuły. Niezależnie od tego Strusiakowa pracuje w fabryce.

Gospodarz domu w dniu 1 kwietnia r. b. kategorycznie zażądał od pozwanej klucza od bramy i zwrócenie narzędzi, czego Strusiakowa jednak odmówiła.

Na przewodzie sądowym pozwana tłómaczyła się tem, że posesja, o której mowa, jest zbyt obszerna, wobec czego nie może dać sobie sama rady z utrzymaniem jej w porządku.

Sąd po naradzie ogłosił wyrok, mocą którego postanowił **wyeksmitować** Antoninę Strusiak, zaś eksmisję wyznaczyć na dzień 1 września 1929 roku.

* * *

Pan M. Opoczyński, właściciel nieruchomości przy ul. Zielonej Nr. 19, wystąpił przeciwko dozorcy Michałowi Sobolczykowi o wyeksmitowanie go, przytaczając jako powód, że Sobolczyk zaniedbuje swoje obowiązki, t. j. zamiast pilnować posesji chodzi do fabryki i niezależnie od tego często się znajduje w stanie nietrzeźwym, urządza awantury, kłótnie i pijatyki. Wobec tego, że awantury stale się powtarzają, lokatorzy domu również zwrócili się do gospodarza z prośbą o przesięwzięcie kroków celem usunięcia dozorcy.

Na rozprawie sądowej dozorca oświadczył, że zarzuty nie odpowiadają rzeczywistości. Do fabryki zaś chodzi z tej prostej przyczyny, że z otrzymanej tygodniówki wyżywić się nie może.

Świadkowie stwierdzili fakt zakłócenia przez Sobolczyka spokoju.

Sąd wychodząc z założenia, że o ile dozorca nie może wyżyć z danej mu pensji nie jest obowiązany pozostawać na tem stanowisku i ma wolną rękę do działania, wydał wyrok **eksmitujący,** wyznaczając eksmisję na dzień 1 sierpnia 1929 r.

J. M.

* * *

O tem jakie trudności sprawiają właścicielom nieruchomości dozorcy domowi świadczy fakt, że w przeciągu pięciu miesięcy r. b. do Sądu Pracy wystąpiło 75 właścicieli domów z prośbą o eksmisję. Z tej liczby Sąd wydał 52 egzekucyjnych wyroków, w tem 5 z rygorem, w 20 sprawach powództwo zostało uchylone, 3 sprawy jeszcze nie są rozstrzygnięte.

Sprawa dozorców dla właścicieli nieruchomości staje się coraz groźniejszą i warto już dzisiaj się nad nią zastanowić, aby znaleźć wyjście, które by mogło uchylić ten w żadnym europejskim mieście nieistniejący aparat.

Prasa stołeczna również zajęła się tą sprawą i w jednym z ostatnich numerów „Kurjera Warszawskiego" umieszczony był na ten temat dość obszerny artykuł pod nagłówkiem „Nasi dozorcy domowi". W artykule tym autor w ostrych słowach poddaje krytyce działalność dozorców domowych, określając ich pracę wyrazami „najzupełniejszy brak ‚dozoru' ze strony dozorców domowych."

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi niniejszem podaje do wiadomości, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu reskryptem Nr. SF 5202/3 z dnia 24 czerwca 19 9 roku do Pana Wojewody Łódzkiego zgodziło się na uchwalone przez Radę Miejską w dniu 21 marca 1929 roku podwyższenie stawek dodatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości na I, III i IV kwartał 19 9 roku ze 100% do 125% odnośnie nieruchomości, w których conajmniej 50% ogólnej sumy czynszów komornianych wzgl. wartości czynszowej, przypada na lokale, płacące w roku 1929 100% podstawowego komornego z czerwca 1914 roku

Na podwyższone kwoty wymienione o dodatku zostaną rozesłane dodatkowe nakazy płatnicze. Terminy płatności dodatkowego wymiaru są identyczne z terminami pierwotnego wymiaru, t. j. należność za drugi kwartał 1929 roku winna być uiszczona w ciągu m-ca sierpnia r. b., za trzeci kwartał — w ciągu m-ca lutego 1930 roku. —

Łódź, dnia 5 lipca 1929 roku

MAGISTRAT m. ŁODZI.

W. Prezydent
(—) Dr. E. Wieliński.

Przewodniczący Wydziału Podatkowego
(—) L. Kuk.

Wybrukowanie podwórza.

Pewien właściciel domu przy ulicy Kilińskiego zwrócił się do Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości z zapytaniem, czy on jest obowiązany spełnić zarządzenie policji, wzywające go do niezwłocznego wybrukowania całego podwórza przyległego do jego posesji.

Jak zwykle władza w takich wypadkach powołuje się na art. 377 ust. budowlanej, który m. in. mówi, że właściciele budynków obowiązani są utrzymywać budynki w stanie dobrym, czysto i porządnie i nie powinni dopuszczać, ażeby budynki wskutek zaniedbania zagrażały bezpieczeństwu publicznemu.

W artykule tym jednak niema mowy o wybrukowaniu podwórza.

Utrzymanie budynku w stanie dobrym i czystym nie koniecznie wiąże się z wybrukowaniem podwórza. Gdzie Rzym a gdzie Krym! . . .

Wobec tego, że sprawa ta interesuje znaczną część właścicieli nieruchomości, przytaczamy tu kilka prawnych uwag, dotyczących tej kwestji:

Wybrukowanie podwórza może być nakazane, w myśli p. 3 art. 408 ustawy budowlanej tylko przez tak zwane „przepisy miejscowe". Otóż przepisy miejscowe wydaje zgodnie z art. 415 ust. bud. minister robót publicznych, w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych, na wniosek magistratu, oparty na uchwale rady miejskiej". — A więc tylko rada miejska mogłaby uchwalić wybrukowanie podwórzy, i na podstawie takiej uchwały mógłby być wydany przepis miejscowy co do wybrukowania.

Tego dotychczas nie było, nakazywanie więc właścicielom domów, aby wydatkowali tysiące złotych na to, czego prawo wcale nie wymaga, jest pozbawione wszelkiej podstawy i żadnych skutków sądowych mieć nie może.

W końcu zwracamy jeszcze uwagę na ostatni okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 28 maja r. b. Nr. 1246/18, gdzie m. in. powiedziano jest, że brukowania względnie asfaltowania podwórz, niewspółmiernie dużych w stosunku do domów, należy wymagać jedynie na przestrzeni istotnego ich użytkowania.

Upomnienie o komorne.

Przeważna ilość spraw eksmisyjnych jest wytaczana przez właścicieli domów z powodu niepłacenia komornego. W sprawach tych kwestją pierwszorzędnej wagi jest udowodnienie przed Sądem, że właściciel upomniał się o komorne, i zapłata nie nastąpiła. Tego bowiem wymaga art. 11 ustęp. 2 lit. „a" ustawy o ochronie lokatorów, który głosi, że właściciel może żądać rozwiązania umowy najmu, jeśli lokator mimo upomnienia zalega z zapłatą dwuch następujących po sobie rat komornego.

Zdarza się jednak, iż pomimo zalegania przez lokatora z zapłatą wielu rat Sąd eksmisję oddala z powodu nieprawidłowego czy też nie formalnego upomnienia się. Powstaje pytanie, kto i w jaki sposób może się skutecznie upominać o zapłatę komornego? Zanim przejdziemy do odpowiedzi na to pytanie zaznaczyć wypada, że przepis ten nie jest nowy, gdyż w myśl art. 1247 Kodeksu Cywilnego każdy wierzyciel winien zgłosić się do dłużnika w celu otrzymania zapłaty. A więc zapłata winna nastąpić w miejscu zamieszkania dłużnika, jeśli się inaczej nie umówiono. Dłużnik nie ma obowiązku zanosić pieniędzy do wierzyciela, ale wierzyciel winien zgłosić się do dłużnika po odbiór pieniędzy. Ustawa o ochronie lokatorów wprowadziła więc tylko obowiązek udowodnienia, że właściciel upomniał się bezskutecznie o komorne.

Otóż w wielu swych orzeczeniach Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że upominać się skutecznie o komorne może tylko ten, kto jest upoważniony do odbioru pieniędzy i pokwitowania otrzymanej sumy.

Najlepszym dowodem, że upominano się o komorne, jest wezwanie notarjalne, gdyż nie budzi żadnych wątpliwości. Jednak wystosowanie zeznań kilkunastu, lub nieraz kilkudziesięciu lokatorom domu jest kosztowne i dlatego mało używane.

Zazwyczaj upominają się o komorne właściciel domu osobiście, lub administrator.

Nie ulega wątpliwości, że wystarczy gdy właściciel upomni lokatora o zapłatę komornego w obecności świadka np dozorcy. Obecność świadka jest konieczną po to, by ten mógł stwierdzić przed Sądem, że właściciel upomniał się o komorne i zapłata nie nastąpiła Sam właściciel bowiem, będąc stroną w procesie, nie może być świadkiem we własnej sprawie

Administrator upoważniony do inkasowania i kwitowania komornego może również ważnie upomnieć się o komorne, a następnie świadczyć przed Sądem, że zapłata nie nastąpiła.

Natomiast administrator nie mający prawa kwitowania komornego winien posiadać już przygotowane pokwitowanie właściciela domu i wręczyć je lokatorowi, gdy ten oświadczy chęć zapłaty. To samo tyczy się dozorcy pomowego.

Samo upomnienie się tych dwuch ostatnich o komorne, gdy nie mają wypisanego pokwitowania nie wystarczy, gdyż nie mogą osobiście kwitować z odbioru sumy.

Nie wystarczy również posyłanie dozorcy domu do lokatora z zawiadomieniem, ile się należy za dany kwartał i wezwanie go do zapłaty, gdyż nie jest to pokwitowanie. Takie upomnienie się jest wadliwe, i ostrzegamy właścicieli domów, by postępowali w myśl powyższych wskazówek.

Z powyższego wynika, że tylko ten, kto ma możność i prawo pokwitowania otrzymanej sumy na miejscu przy zapłacie, może skutecznie i ważnie upominać się o komorne Inni jak naprz. administrator meldunkowy, lub dozorca winni przy upomnieniu okazać lokatorowi kwit właściciela i wręczyć takowy przy zapłacie.

Jak przesadnie Sądy regułę te stosują świadczy fakt, że Wydział Odwoławczy Sądu Okręgowego w Warszawie oddalił w pewnej sprawie powództwo o eksmisję, gdyż właściciel domu(!) przy upominaniu się o zaległe komorne nie okazał kwitu z wymienioną w nim żądaną sumą. A więc nawet właściciel domu wilnien zdaniem Sądu okazywać kwit! Ale Sąd Najwyższy na posiedzeniu w dniu 23 lutego b. r. wyrok ten oczywiście uchylił, gdyż ustawa o ochronie lokatorów nie przewiduje żadnej specjalnej formy upominania się o komorne, a przepis art. 11. ust. 2 lit. „a" tejże ustawy o upomnieniu należy rozumieć w ten sposób, że skoro wynajmujący przypomniał lokatorowi zaleganie w opłacie komornego i wyraził chęć otrzymania należnego mu komornego tem samem uczynił już zadość włożonemu nań obowiązkowi upomnienia, a okazywanie kwitu przez samego właściciela jest zbyteczne.

NA MARGINESIE

Piosko!... piosko!...

(Motto: Spokój domu winien być prawem zabezpieczony!

Zwyczaje i obyczaje ludków, charakterystyczne dla pewnych środowisk, stanowią cenny materjał folklorystyczny.

Łódź pod tym względem nie może się uważać za upośledzoną.

Czyż nie jest n. p. rozczulającym widok ludzi, sprzedających po ulicach piasek?

Oto w rannych godzinach, w poświacie pierwszych promieni słońca, zjawiają się ci „przemysłowcy" piaskowi w towarzystwie smętnie stąpających rumaków. Bachmatom tym zły los miast „z wichrem pędzić po stepie" — kazał ugiąć szyję pod twardawe chomonto i tak prozaiczny pędzić żywot . . .

Ciszę srebrnego poranka przerywa nagle bohaterskie wołanie „piosko!! . . piosko!!"

Głos ten, niby ryk zranionego lwa, zdolny jest zmarłego podnieść z niewygodnej trumny.

Są wprawdzie ludzie, rzekomo nerwowi, którzy skarżą się i klną, wyzywając wszystkie duchy z podziemi, by zatkały gardło piaskarzowi. Mówią ci śmieszni ludzie, że spać nie mogą, — że dostają ataków nerwowych z przestrachu nagłego, — że spadają z łóżek na posadzkę, raniąc swe dostojne czoła, — że w szaleństwie gotowi są ustrzelić tego niewinnego człowieka, którego jedynym grzechem jest chęć wyświadczenia bliźnim usługi . . .

Z takiem stanowiskiem niewdzięczników nie mogę się zgodzić.

Przedewszystkiem piękną jest rzeczą wcześnie wstawać. Długie sny rozleniwiają organizm. Dalej — takie sympatyczne wycie pod oknami oszczędza ci obywatelu fatygę nastawiania budzika na piątą godzinę rano. Nie można również bagatelizować zbawiennych skutków takiego zrywania się gwałtownego ze snu. Wiadomem jest, iż zwykle człowiek najsmaczniej śpi nad ranem i najcudowniejszemi widziadłami sennemi się mami. Otóż bardzo pożyteczne dla ciała i ducha jest takie umartwianie się przez wyrzekanie się tego rannego snu. Jeśli zaś mowa o rozkosznych snach, to wręcz należy ich unikać.

Czyż pozatem wszystkich tych oburzających się na „piaskowe" pienia budził zawsze tylko śpiew słowika? Zapewne nie! Więc dlaczego macie za złe tym ludziom, którzy niosąc wam piasek w darze i nie dysponując głosem Kiepury, czy Szaljapina — przypominają przy otwarciu swych usteczek grzmoty Wezuwjusza?!

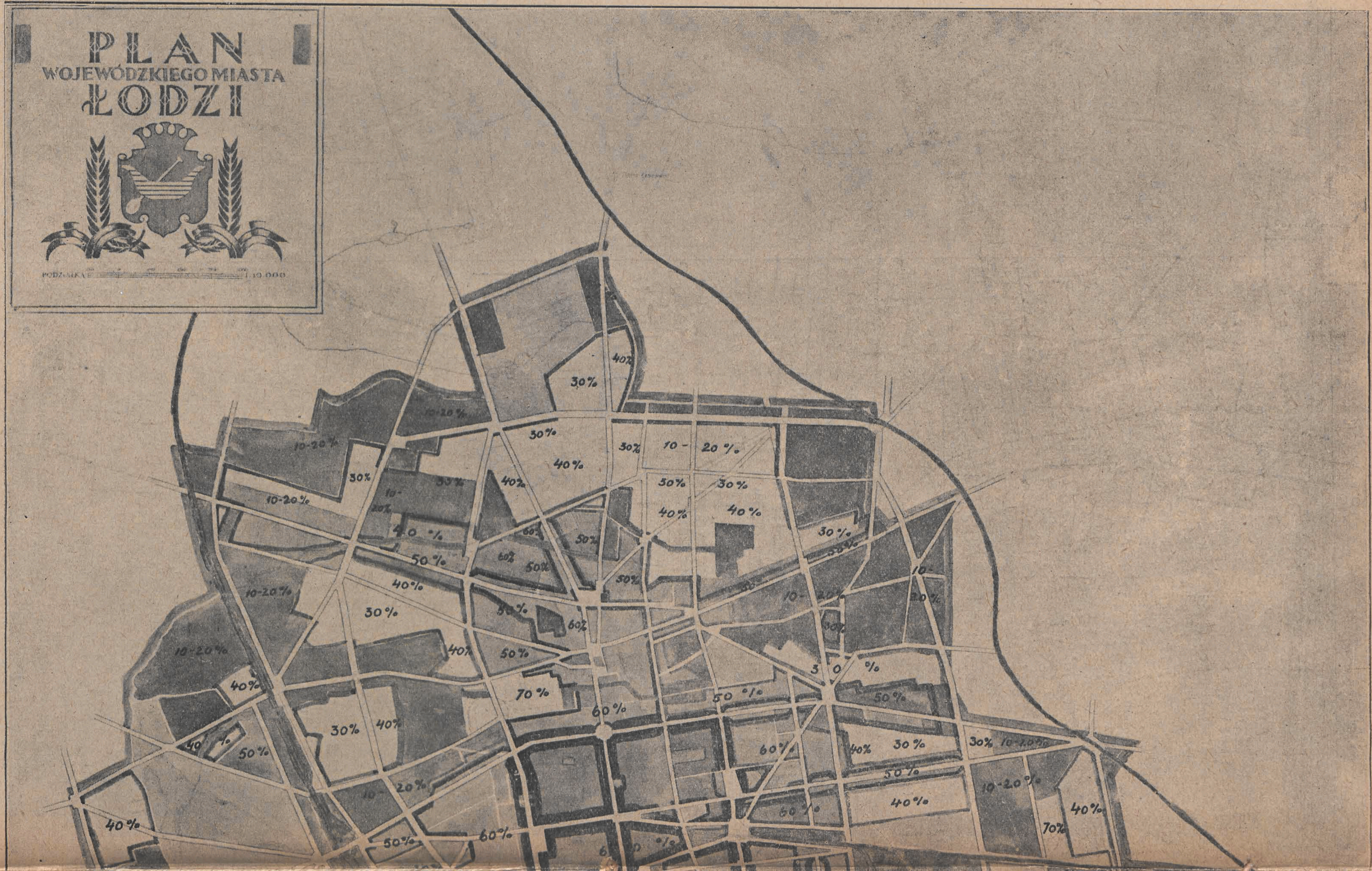
Ileż to romantyzmu w takiem błądzeniu po ulicach nowoczesnych trubadurów, którzy zamiast gitary w dłoni trzymają lejce i złamany bat?! Trzeba tylko umieć wczuć się w prawdziwe piękno!

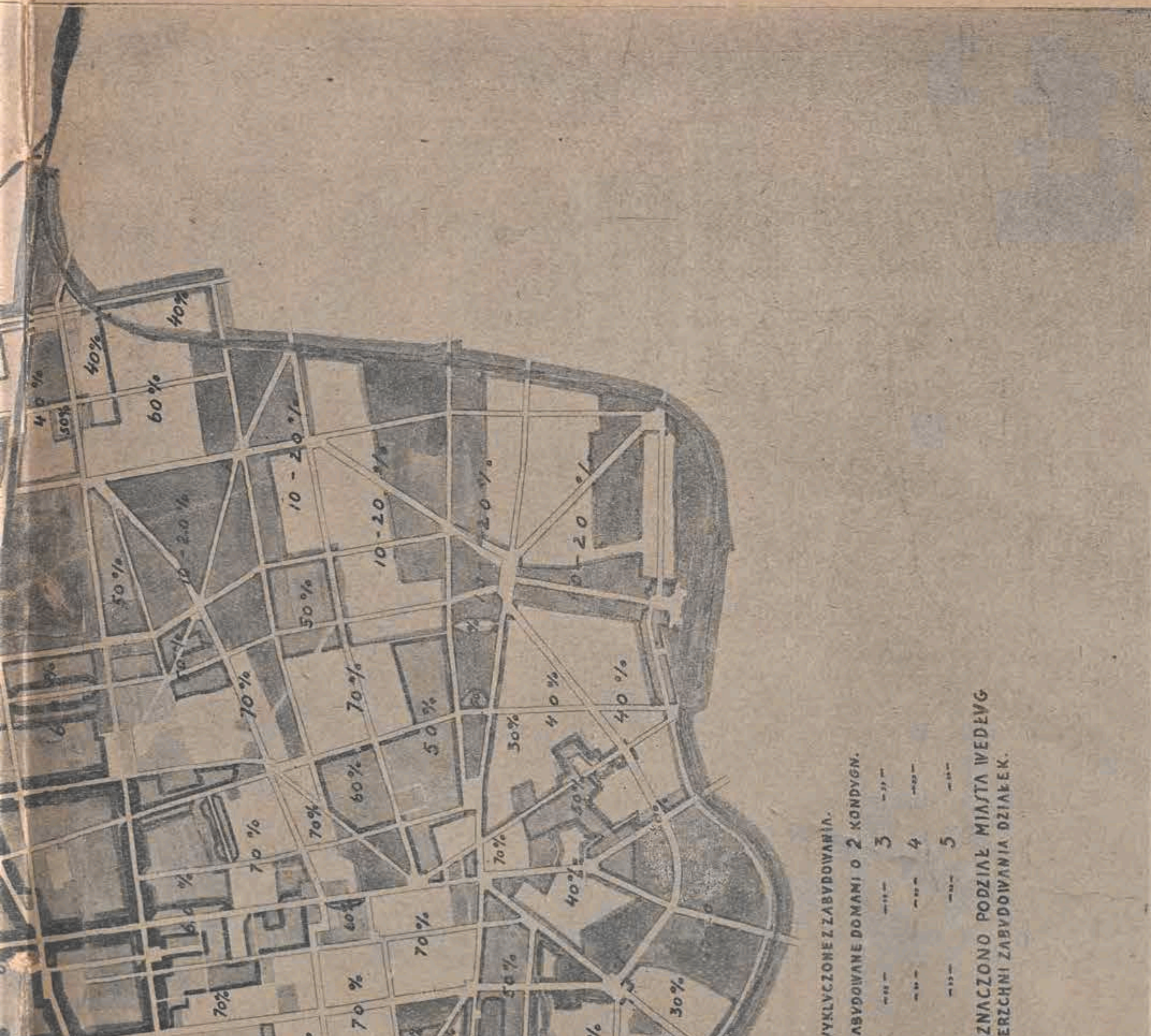
Zanim jednak w to piękno się wczujemy wszyscy — **ośmielamy się zwrócić do Pana Starosty Grodzkiego z apelem, czyby nie można tym wokalnym popisom piaskarzy zapobiec?** Położono przecież kres nawoływaniom i alarmom dzwonkowym drobnych handlarzy węgla.

W większych miastach na zachodzie istnieją specjalne stowarzyszenia, mające na celu w drodze interwencji u władz doprowadzenia zgiełku ulicznego do minimum.

W Łodzi natomiast panują jeszcze pod tym względem „dziewicze" stosunki. Ledwo okrzyki „piosko! piosko!" umilkną, dając folgę umęczonym uszom, — już zjawiają się całe falangi innych kupców podwórzowych. Przybywa szlifiarz, dzwoniąc przeraźliwie młotkiem w gong, — za nim kroczy zbieracz szmat, flaszek, handlarz jagodami i. t. p. Lecz z temi ostatniemi można jeszcze wytrzymać, gdyż ich głosy rozlegają się dopiero po godz. 8-ej rano, gdy „piaskarze" nietylko zakłócają spokój śpiących, lecz wprost działają na nerwy i tak już znużonych mieszkańców miast.

Luboń.

PLAN
WOJEWÓDZKIEGO MIASTA
ŁODZI

DZIELNICE WYKLUCZONE Z ZABUDOWANIA.
-„- DOMÓW JEDNORODZINNYCH.
-„- MIESZKANIOWE.
-„- PRZEMYSŁ.-MIESZKANIOWE A.
-„- -„- -„- B.
-„- HANDLOWO-MIESZKANIOWE.
-„- PRZEMYSŁOWE.
TERENY KOLEJOWE.
GRANICE MIASTA.
DZIELNICE WYKLUCZONE Z ZABUDOWANIA.
-„- ZABUDOWANE DOMAMI O 2 KONDYGN.
-„- -„- -„- 3 -„-
-„- -„- -„- 4 -„-
-„- -„- -„- 5 -„-
PROCENTAMI OZNACZONO PODZIAŁ MIASTA WEDŁUG DOPUSZCZALNEJ POWIERZCHNI ZABUDOWANIA DZIAŁEK.

W kraju i poza krajem.

Trudności podatkowe.

Dział egzekucji podatkowych przy magistracie m. Warszawy nie notował jeszcze nigdy tak wielkich zaległości podatkowych skarbowych i miejskich, jak w roku bieżącym. Egzekutorzy miejscy są wprost zawaleni pracą i na każdego z nich przypada conajmniej 60 proc. więcej egzekucji i sekwestrów, niż w roku ubiegłym. Ogólna depresja gospodarcza odbiła się w poważnym stopniu na zdolności płatniczej mieszkańców Warszawy. Skonstatowano, że w roku bieżącym wywiady co do stanu finansowego zalegających płatników, wykazują pogorszenie się stanu zamożności i szereg przypadków zaległości podatkowych, wskutek przeprowadzonych wywiadów, ulega umorzeniu. Coraz częściej egzekutorzy składają raporty o nieściągalności zaległych podatków. Sekwestrator stwierdza, że oprócz łóżka, przewróconej skrzyni, imitującej stół i kilka złamanych krzeseł, nic w mieszkaniu płatnika się nie znajduje. Warsztaty pracy nie wchodzą w rachubę, albowiem na mocy przepisów ustawowych, warsztaty takie nie mogą być zabierane. Otóż to są skutki wadliwej polityki gospodarczej!

Na marginesie nowej ustawy o ochronie lokatorów we Francji.

Nowy projekt ustawy o ochronie lokatorów we Francji, o którym donieśliśmy w ostatnim numerze naszego czasopisma, przewiduje m in. że mieszkania, za które czynsz roczny wynosi 6000 fr., mają być wyłączone z pod ustawy o ochronie lokatorów. Następnie właścicielom domów przysługiwać będzie prawo wymówienia mieszkań i lokali handlowych do lipca 1939 roku tym lokatorom, którzy zajmują lokale z rocznym czynszem niżej 500 względnie 1000 fr. Projekt nowej ustawy został już przyjęty przez pierwszą izbę ustawodawczą i oczekuje zatwierdzenia go przez senat.

Zmiana ustawy o ochronie lokatorów w Austrji.

Z dniem 1. stycznia r. p. wejdzie w życie nowa austrjacka ustawa o ochronie lokatorów. Z tym dniem obowiązywać będzie pierwsza podwyżka czynszów. Aby obznajmić czytelnika jak mniej więcej się przedstawiać będzie ten czynsz, podajemy tu następujące przykłady: Lokator zajmujący mieszkanie, za które się opłacało przed wojną 100 koron miesięcznie ma płacić w dniu 1. sierpnia 100 razy 23 groszy, tj. czynsz 23 szylingi. Jeżeli pomieszkanie opłacane było przed wojną czynszem 80 koron miesięcznie, to czynsz 1 sierpnia wynosi 80 razy 20 groszy, a zatem 16 szylingów. Aż do 1000 koron rocznego czynszu przedwojennego, należy za każdą koronę płacić 20 groszy, zaś ponad 1.000 koron 23 groszy za jedną koronę.

Dla lokali handlowo-przemysłowych granica jest 1200 koron, a więc za lokal, za który w roku 1914 wynosił czynsz miesięczny 101 koron, należy płacić w dniu 1 sierpnia 23,23 szylingów, podczas gdy za lokal, za który przed wojną płacono 100 koron, czynsz ten będzie wynosił tylko 20 szylingów.

Kryzys mieszkaniowy w Rosji.

Jedna z francuskich gazet podaje bardzo ciekawe statystyczne dane, tyczące się kryzysu mieszkaniowego w większych miastach sowieckich, zwłaszcza w Moskwie. W ciągu 4 lat od roku 1917—1921 liczba mieszkań niezdatnych do użytku wzrosła od 6000—61 000.

Z rozpoczęciem roku 1923 liczba bezdomnych w Moskwie wzrosła do 465 000 z tych więcej niż trzecią część stanowili robotnicy, a zatem ci właśnie, którzy mieli osiągnąć korzyści z nowego systemu rządów.

Przeprowadzony w roku 1927 remont domów zdołał zaspokoić potrzeby zaledwie połowy ludności (55%).

„Błogosławieństwo" komunistycznego systemu przejawiło się zatem jaskrawo również w dziedzinie mieszkanictwa.

Informacje i wiadomości bieżące.

Numery orjentacyjne na drzwiach mieszkań.

Urząd Wojewódzki w Łodzi zwrócił się do nas z prośbą, aby skłonić właścicieli domów do umieszczania numerów na drzwiach każdego mieszkania.

Wobec tego, że umieszczenie numerów nie nastręcza specjalnych trudności i jest kolosalnem udogodnieniem dla ogółu mieszkańców, jak i osób urzędowych, odwiedzających dom, prosimy o zastosowanie się o ile możności do powyższego życzenia Urzędu Wojewódzkiego.

Ustawa o meldunkach.

Ustalono, że ustawa o meldunkach zostanie wykonana w drodze rozporządzenia min. spraw wewnętrznych z dniem 1 stycznia 1930 roku. Rozporządzenie to zostanie ogłoszone w dzienniku ustaw dnia 1 października r. b. Wszelkie sporne punkty tego rozporządzenia zostały uzgodnione. Jedynie jeden punkt, dotyczący meldunków wojskowych, nie został jeszcze ostatecznie zredagowany. Chodzi o to, w jakiej formie ma być przeprowadzany meldunek osób w wieku wojskowym, czy jednocześnie z meldunkiem zwykłym administracyjnym, czy też oddzielnie, tak jak to się ma w dzisiejszym dniu.

Ostateczna decyzja w tej sprawie należy do minist. spraw wojskowych. Rządcy domu, pełniący meldunki, pozostają w dalszym ciągu.

Nakazy na podatek od nieruchomości.

Magistrat m. Łodzi podaje do wiadomości publicznej, że wymiary podatku państwowego od nieruchomości za rok 1929 i dodatku komunalnego do tegoż podatku zostały ukończone i nakazy płatnicze rozesłane.

Wobec tego wzywa się płatników wyżej wymienionych podatków, którzy nakazów płatniczych nie otrzymali, by zgłosili się do biura Wydziału Podatkowego (Plac Wolności Nr. 2, pokoju Nr. 22, 26, 29) po odbiór tychże, w przeciwnym razie nieodebrane nakazy płatnicze będą uważane za doręczone.

Mieszkanie, tramwaj i gazety.

Są ludzie, którzy wciąż twierdzą, że komorne za mieszkanie robotnicze jest wygórowane. Otóż charakterystyczne pod tym względem jest zestawienie kosztów utrzymania dziennego rodziny pracowniczej, ułożonej z 4 ch osób, obliczone przez komisję statystyczną i ogłoszone w ostatnim numerze Łódzkiego Dziennika Wojewódzkiego. Wspomniane wydatki wynoszą:

za mieszkanie jednoizbowe	gr.	31.93
„ gazetę	„	26.—
„ tramwaj	„	40.—

Bez komentarzy.

Apel do Magistratu i Urzędów Skarbowych.

Wszędzie w miesiącach letnich tempo pracy staje się wolniejsze, ludzie bez względu na charakter zajmowanych stanowisk korzystają z urlopów, mających być wytchnieniem, odpoczynkiem po całorocznej pracy.

Dla właścicieli nieruchomości 3-ci kwartał jest najcięższym okresem ze względu na to, że inkasowanie czynszu komornianego jest w najwyższym stopniu utrudnione. Lokatorzy w przewidywaniu urlopów powstrzymują się w 70 proc. od wniesienia należnych właścicielom nieruchomości sum, stawiając ich w przykre częstokroć położenie.

Magistrat i Urzędy Skarbowe powinny uwzględnić trudności płatnicze właścicieli nieruchomości i udzielić im przynajmniej jednomiesięcznej przerwy, któraby była niejako feriami podatkowemi. Instytucje te winny wejść w ciężkie położenie płatników podatku, nie mogących skutkiem braku wpływów za czynsz płacić w tym kwartale wszystkich podatków.

Tymczasem zamiast jakiejś ulgi, krótkiej choćby zwłoki, zasypywani są właściciele nieruchomości największą ilością upomnień i nakazów płatniczych właśnie w najkrytyczniejszych dla nich miesiącach. Apelujemy na tem miejscu tak do Prezydjum Magistratu, jak Urzędów Skarbowych o przyznanie właścicielom nieruchomości w 3-im kwartale choćby jednego miesiąca „respektowego.” Strat z tego tytułu instytucje te i urzędy żadnych nie poniosą, a dla płatników będzie to wielkiem ułatwieniem przetrwania sezonu urlopowego.

Ruch w Towarzystwie Kredytowem w miesiącu czerwcu.

Zażądano w czerwcu r. b. pożyczek w 8 proc. listach zastawnych na zł. 2 288 000.—, przyznano zł. 645 600.—. Spłacono w ciągu miesiąca czerwca zwaloryzowanych pożyczek 5 proc. na sumę zł. 11 300.— i 4½ proc., na zł. 4 700.— Wypłacono w 8 proc. listach zastawnych zł. 449 700.—.

Kochany magistracie!

(Czuły liścik obywatela do rządców m. Łodzi.)

A priori zaznaczam, że jestem zdecydowanym, patentowanym zwolennikiem samorządu miejskiego pod jakąkolwiek postacią i z tego tytułu przywłaszczyłem sobie prawo nie wołać bezkrytycznie o komisarza przy każdej sposobności „potknięcia się” wodzów magistrackich, lecz zwracania uwagi skromnej na przykre drobnostki, drażniące me samorządowe poglądy.

Wrogowie partyjni panów, od których tak się dziś roi, zaczęliby ten liścik od słów: „w bukiecie skandalicznych posunięć socjalistycznego włodarzenia pozostawionem na łup czerwonych eksperymentów miastem naszem — prawdziwie „woniejącem” kwieciem jest i t. d.” . . .

Wprawdzie temat mój ma nieco z wonią do czynienia, lecz nie chcąc robić konkurencji chronicznym nieprzyjaciołom wybranych w pięcioprzymiotnikowem głosowaniu mężów zaufania ludności, — nie wskakuję na ogon Pegaza i spokojnie, prozaicznie piszę, co następuje:

Mamy szczęśliwie choć po wielkich cierpieniach skanalizowaną poważną część miasta ku wielkiemu utrapieniu tego legjonu właścicieli nieruchomości, którzy nie mogą z braku funduszów przyłączyć swych domów do sieci.

Podobnie, jak we wszystkich skanalizowanych miastach na zachodzie, tak i na ulicach naszego miasta w pewnych odstępach umieszczone są „lufciki” kanalizacyjne, otwory, umożliwiające oczyszczanie przewodów. Oczyszczanie to jednak w Łodzi nie odbywa się tak, jak wszędzie, — a przynajmniej nie w tych godzinach, jakie służą do uskuteczniania koniecznej „czystki”.

Trudno! Kanały czyścić się musi. Jest to funkcja nie tyle szlachetną, ile niezbędna. Dlaczego jednak nie oszczędzić mieszkańcom powiewu niezdrowych zapachów w godzinach żywego na ulicach ruchu?!

Oto zajeżdża sobie z iście artyleryjską fantazją w krótkim galopie miejski wóz asenizacyjny, uzbrojony w odpowiednie instrumenty. Rozpoczyna się nieciekawa operacja skrobania ścian ścieku pionowego, z którego chemicznie wybitnie skomplikowaną treść wchłania magistracka „g r u b a B e r t a”, rozlewając wokół męczącą nożdża woń.

Czyż tego zabiegu nie można dokonać w godzinach nocnych, w czasie, gdy większość obywateli chrapie?!

Ściskam spracowane dłonie

H a p u ś.

Odnawianie domów.

Według ustawy budowlanej, przedsiębiorca, przyjmujący odnowienie domu, obowiązany jest zawiadomić o zamierzanych robotach urząd inspekcyjno-budowlany w terminie 24 godzin. Chodzi mianowicie o ustalenie, kto jest odpowiedzialny za rusztowania i za dokładne wykonanie robót. Wobec tego, że szereg przedsiębiorców nie stosuje się do tego przepisu ustawowego, zwracamy na to uwagę naszym czytelnikom.

Smoła gazowa

w najlepszym gatunku

w Gazowni Miejskiej w Łodzi

Targowa 18, Telefon 69-54

„REMONT"

SP. Z OGR. ODP.

Pierwsze Łódzkie Zrzeszenie Mistrzów DEKORACYJNO-MALARSKICH

Łódź, Cmentarna 8, Telefon 66-60.

Roboty malarskie, dekoracyjne, lakierniczo-powozowe, szyldowe, meblowe i napisy.

M. J. Sz. Ł.

FABRYKA TEKTURY DACHOWEJ

M. J. Scharff

Łódź, Konstantynowska 113 A, tel. 37-05.

Własna bocznica kolejowa.

Poleca znaną ze swej dobroci:

Tekturę smołowcową (papę dachową) opiaskowaną
" " izolacyjną (bez piasku) i sufitową
Białą papę dachową asfaltową pod patentowaną nazwą „Ostrówka", nie wymagającą konserwacji przez szereg lat.
Smołę gazową i preparowaną
Pak z węgla kamiennego
Masę skleiną (Klebemassa).

J. M. LIPINSKI

Łódź, ul. Piotrkowska 52. Telefon 20-92.

FABRYKA KSIĄG HANDLOWYCH i WYROBÓW PAPIEROWYCH.

Skład papieru, materjałów piśmiennych i rysunkowych
— DRUKARNIA, LINJARNIA i INTROLIGATORNIA. —

POLECA:

Papiery kancelaryjne i rysunkowe.
Księgi handlowe i fabryczne,
Roboty drukarskie
i Księgi specjalne (schematy),
w najlepszem wykonaniu, szybko i po cenach konkurencyjnych.

Zakład wyrobów BETONOWYCH i MOZAIKOWYCH

Jan Szmigielski, Łódź

Południowa 55.

WYKONYWA ROBOTY BETONOWE, BRUKARSKIE I TROTUARY PŁYTOWE, STOPNIE MOZAIKOWE ORAZ WSZELKIE ROBOTY W TEN ZAKRES WCHODZĄCE

Browar elektryczny i wytwórnia wód gazow.

BRACI KEILICH,

Łódź, Napiórkowskiego 28,

poleca znakomite piwa bawarskie i marcowe (pilzeńskie) w syfonach butelkach i antałkach oraz wodę gazową i lemoniadę „Szampan". TELEFON 156-44.

PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT BETONOW. i ZAKŁAD BLACHARSKI

JERZY MESS, Łódź, Szosa Pabjanicka 32

Telefon 52-43.

POSIADA NA SKŁADZIE i DOSTARCZA: Płyty betonowe chodnikowe 50×50 cm. Bortnice betonowe chodnikowe, Rury betonowe od 10 cm. -- 100 cm. w świetle. Słupy betonowe do ogrodzeń. Płyty cementowe 20×20 cm. do posadzki w różnych kolorach. Marmur tłuczony krajowy i zagraniczny w różnych kolorach i wielkościach. Kamienie do szlifowania mozajki. Płyty marmurowe do celów elektrotechnicznych. Żwir filtrowy, tennisowy, ogrodowy i betonowy z własnej kopalni w Rudzie Pabjanickiej. Piasek ostry do robót murarskich z własnej kopalni w Rudzie Pabjanickiej. Wapno lasowane, cement biały, tekturę smołowcową i smołę. Cegły wapienno piaskowe

WYKONUJE: Roboty blacharskie i konserwację dachów, Posadzki mozajkowe, betonowe i z płytek cementowych. Stopnie mozajkowe i betonowe w różnych profilach. Wjazdy domowe z betonu i kostki granitowej.

OBWIESZCZENIE.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

podaje do powszechnej wiadomości, że niżej wyszczególnione nieruchomości w Łodzi położone, obciążone pożyczkami Towarzystwa, za niezapłacone raty wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające o godz. 11-ej z rana w Kancelarji Wydziału Hipotecznego m Łodzi przy ulicy Pomorskiej № 21 przed wyznaczonymi notarjuszami.

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w księgach hipotecznych odpowiednich nieruchomości oraz w biurze Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi i tamże przeglądane być mogą.

W razie gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był świątecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego

№ hipoteczny nieruchom.	Przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	Przed notarjuszem	Dnia
8d	Piramowicza	39 0	29400	J. Andrzejewskim	2 X-29
8ros. g	„	4980	373 0	S. Bułharowskim	„ „
8 ros. ż.	„	2060	1545	K. Imienińskim	„ „
21c	Nowomiejskiej	3940	29550	S. Kornem	„ „
47R	Al. 1 go Maja i Żeromsk.	55 0	41700	J. Rzymowskim	„ „
47w	Nowo Cegielnianej	646	48450	W. Siniarskim	„ „
47an	Al. I-go Maja	3640	27300	A. Smolińskim	„ „
48R	Zawadzkiej	286	21450	S. Bułharowskim	3-X-29
5 m	Zawadzka i Gdańska	3020	2 6 0	S. Jarzębskim	„ „
54	Zachodniej	3980	29850	A. Karnawalskim	„ „
54d	Pańskiej i Zawadzkiej	2940	22050	S. Kornem	„ „
61	Zachodniej	18 0	13500	J. Krzemieniewskim	„ „
62	Aleksandryjskiej	980	73 0	B. Lisowskim	„ „
75	Podrzecznej i Stodoln.	1580	11850	J. Rzymowskim	4-X-29
78	Franciszkańskiej	40 0	30 00	W. Siniarskim	„ „
90c	Drewnowskiej	110 0	8250	A. Smolińskim	„ „
98	Lutomierskiej	580	435	S. Szmidt	„ „
142e	Piwnej	1700	12750	J. Andrzejewskim	„ „
143	Zgierskiej	2280	17100	S. Bułharowski	„ „
148cd	Wesołej	960	7 0	K. Imienińskim	„ „
154ros-c	Zgierskiej	2340	17550	S. Jarzębskim	„ „
157e	„	2700	2025	L. Kahlem	„ „
157F	„	2880	21600	A. Karnawalskim	„ „
187	Kościelnej	14 0	10500	S. Kornem	„ „
					„ „
191a	Stary-Rynek	660	4950	S. Kornem	7-X-29
204	Wolborskiej	1600	12000	B. Lisowskim	„ „
241	Plac Wolności	2780	2 850	J. Ładą	„ „
251a	Cegielnianej	5360	40200	K. Rossmanem	„ „
252	Piotrkowskiej	5480	411 0	J. Rzymowskim	„ „
257	„	5620	42150	W. Siniarskim	„ „
269	„	3880	2910	S. Szmidt	„ „
270x	Wólczańskiej	4140	3 050	E. Trojanowskim	„ „
271m	Cegielnianej	3 40	27300	S. Jarzębskim	„ „
271aa	„	3540	26550	W. Jeżewskim	8-X-29
275e	Zachodniej	2180	163 0	L. Kahlem	„ „
288aa	Szkolnej	3200	24 0	S. Kornem	„ „
288ab	„	136	1 200	J. Krzemieniewskim	„ „
288ac	„	3100	23250	B. Lisowskim	„ „
288an	„	2180	163 0	J. Ładą	„ „
304	Północnej	1220	915	A. Smolińskim	„ „
311	„	2320	1740	S. Szmidtem	„ „
311cd	Narutowicza	1920	144 0	E. Trojanowskim	„ „
320s	Konstantynowskiej	680	5 00	J. Andrzejewskim	„ „
320abr	Leszno	4780	35850	S. Bułharowskim	9-X-29
320rrr	Pańskiej	2480	8600	K. Imienińskim	„ „
321kb	Szkolnej	980	7350	W. Jeżewskim	„ „
321ks	„	4820	3615	L. Kahlem	„ „
321z 1	Cmentarniej	2 80	19350	A. Karnawalskim	„ „
285a	Zakątnej	240	1800	J. Krzemieniewskim	„ „
325	Konstantynowskiej	146	0950	B. Lisowskim	„ „
378ros.b	Magistr i Pomorskiej	172	12900	W. Siniarskim	„ „
378k	„ i Północnej	4000	3 000	A. Smolińskim	„ „
386	Pomorskiej	2560	1920	S. Szmidtem	10 X-29
399ros.b	Targowej	3840	28800	E. Trojanowskim	„ „
420a	Kilińskiego	14800	111 0	S. Bułharowskim	„ „
435	Pomorskiej	43340	325050	S. Jarzębskim	„ „
451	Południowej	1920	144 0	W. Jeżewskim	„ „
493	„	2 0 0	16500	J. Krzemieniewskim	„ „
501b	Narutowicza	3380	25350	B. Lisowskim	„ „
506	Piotrkowskiej	11960	89700	J. Ładą	„ „
506a	Sienkiewicza	118 0	88350	K. Rossmanem	„ „
509	Piotrkowskiej	35 0	26850	J. Rzymowskim	11 X-29
514ros.b	Żelaznej	13320	99900	A. Smolińskim	„ „
538	Piotrkowskiej	9720	72900	E. Trojanowskim	„ „
573	„	5960	44700	S. Bułharowskim	„ „
576ros f	Pustej	3960	2970	K. Imienińskim	„ „
593a	Brzeznej i Sienkiewicza	59940	449550	S. Jarzębskim	„ „
630e	Piotrkowskiej	4580	34350	W. Jeżewskim	„ „
640ccdd	Wólczańskiej	3780	283 0	L. Kahlem	„ „
658a	„	10000	750 0	A. Karnawalskim	„ „

№ hipoteczny nieruchom.	Przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	Przed notarjuszem	Dnia
68 a	Wólczańskiej	1880	14100	S. Kornem	11-X-29
707/8	Piotrkowska	1980	1485	B. Lisowskim	„ „
719	„	5 0	41250	J. Ładą	14-X-29
765c	Wólczańskiej	136	1 20	W. Siniarskim	„ „
768	Piotrkowskiej	6880	0100	A. Smolińskim	„ „
780b	Al. Kościuszki	374	28050	J. Andrzejewskim	„ „
786	Piotrkowskiej	4 260	301950	S. Bułharowskim	„ „
788	Zielony Rynek	3320	24900	W. Jeżewskim	„ „
795t	6 go Sierpnia	4280	3210	S. Kornem	„ „
795ab	„	2100	15750	J. Krzemieniewskim	15-X-29
798ros b	Lipowej	2140	16050	B. Lisowskim	„ „
807	Wólczańskiej	2140	1605	K. Rossmanem	„ „
809a	Pańskiej	4310	32550	J. Rzymowskim	„ „
817g	Lipowej	1540	11550	A. Smolińskim	„ „
835def	Anny	980	7350	S. Szmidtem	„ „
901e	Słowiańskiej	1560	1 700	J. Andrzejewskim	„ „
901ros.ż	„	1500	11250	S. Bułharowskim	„ „
902ros.b	„	1140	85 0	K. Imienińskim	„ „
902n	„ i Grabowej	1 920	1419 0	S. Jarzębskim	„ „
914a	Senatorskiej	2340	17550	L. Kahlem	„ „
915a	Wodnej	1340	10050	A. Karnawalskim	16 X-29
916a	„	2840	36300	S. Kornem	„ „
934ros ż	Miedzianej i Przędzaln.	800	6000	B. Lisowskim	„ „
965k	Wilczej	860	6450	J. Ładą	„ „
975a	Skierniewickiej	1240	9300	J. Rzymowskim	„ „
1043k	Kilińskiego	1660	1245	W. Siniarskim	„ „
1043 l	„	15 0	112 0	A. Smolińskim	„ „
1054aa	Napiórkowskiego	56 0	42150	S. Szmidtem	„ „
1075ros.f	Gubernatorskiej	1900	14250	E. Trojanowskim	„ „
10 5	Kilińskiego	160 0	120000	S. Bułharowskim	„ „
1096a	„	5420	40650	L. Kahlem	17-X-29
109 de	Nawrot i Kilińskiego	8640	64800	A. Karnawalskim	„ „
1113	Kilińskiego	9060	67950	J. Krzemieniewskim	„ „
1114ik /1115i	Składowej	2120	159 0	B. Lisowskim	„ „
1116	Kilińskiego	222	166 0	J. Ładą	
1132a	„	4520	33 0	W. Siniarskim	„ „
1142	„	106	7950	S. Bułcharowskim	„ „
1150a	Fabrycznej	8400	63 00	W. Jeżewskim	„ „
1150b	„	5360	40200	L. Kahlem	„ „
1174b	Głównej	580	43 0	A. Karnawalskim	18-X-29
1175a	„	84	6300	S. Kornem	„ „
1176e	Nawrot	1700	12750	J. Krzemieniewskim	„ „
1186	Juljusza i Nawrot	3880	291 0	J. Ładą	„ „
1224	Targowej	114	8550	J. Rzymowskim	„ „
1273	Głównej	5 8	8100	A. Smolińskim	„ „
12 4ros.b	Przędzalnianej	1040	7800	S. Szmidtem	„ „
1295ros.b	Nawrot i Sienkiewicza	3680	27600	E. Trojanowskim	„ „
1349	Trauguta	2620	1965	J. Andrzejewskim	„ „
1355	Narutowicza	224	16800	S. Bułharowskim	„ „
1372	„	2140	16050	S. Jarzębskim	„ „
1382	Cegielnianej	3800	28 0	W. Jeżewskim	21-X-29
1399	„	680	5100	A. Karnawalshim	„ „
1402a	„	4120	30900	S. Kornem	„ „
1418E	Kamiennej	4930	37350	J. Krzemieniewskim	„ „
					„ „
1437F	Skwerowej	2140	16050	J. Rzymowskim	„ „
1442	Kilińskiego	29400	220500	W. Siniarskim	„ „
143 G	Skwerowej	356	26700	A. Smolińskim	„ „
1632	Cegielnianej i Magistr.	3720	27 0	E. Trojanowskim	„ „
1636/37	Wierzbowej	72 0	54000	J. Andrzejewskim	„ „
1633	Nowo Cegielnianej	270	20250	K. Imienińskim	22 X-29
1667	„ „	2020	15 50	L. Kahlem	„ „
2308	Senatorskiej	10000	75000	B. Lisowskim	„ „
237	Radwańskiej	7280	54600	J. Ładą	„ „
4 22	Rzgowskiej	1560	11700	W. Siniarskim	„ „
4093	Hipotecznej	6000	45000	A. Smolińskim	„ „
4 08	Aleksandrowskiej	1700	127500	E. Trojanowski	„ „
4338	Rzgowskiej	1260	9450	S. Bułharowski	„ „
4383	Szosa Pabjanicka	1600	12000	K. Imienińskim	„ „
1629	Nowo Cegielnianej	373	30000	J. Krzemieniewskim	„ „

Licytacje powyższe o tyle dokonywane będą, o ile poszukiwane należności od chwili ostatecznego przybicia w dniu licytacji zapłacone nie będ

OBWIESZCZENIE.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

podaje do powszechnej wiadomości, iż niżej wyszczególnione nieruchomości w Łodzi położone, obciążone pożyczkami Towarzystwa, za niezapła-cone raty wraz z zaległościami, wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające o godz. 11-ej z rana w Kancelarji Wydziału Hipotecznego m Łodzi, przy ulicy Pomorskiej № 21 przed wyznaczonemi rejentami.

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w księgach hipotecznych odpowiednich nieruchomości oraz w biurze Dyrekcji Towa-rzystwa Kredytowego m. Łodzi i tamże przeglądane być mogą.

W razie gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był świątecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

№ hipoteczny nieruchom.	Przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	Przed notarjuszem	Dnia
47	Aleksandryjskiej	10000	75000	J. Andrzejewskim	2-XII 29
54 ros. f.	Zawadzkiej	18000	97500	L. Kahlem	" "
91	Drewnowskiej	93900	704250	A. Karnawalskim	" "
213	Wolborskiej	4180	31350	S. Kornem	" "
270c	Zachodniej	64780	485850	J. Krzemieniewskim	" "
288ad	Szkolnej	18700	14 250	J. Ładą	" "
288ag	"	26000	195000	K. Imienińskim	" "
288ak	"	18000	135000	K. Rossmanem	" "
300	Północnej	35040	26 800	S. Bułharowskim	" "
321kx	Jerzego	17000	1 750	W. Siniarskim	" "
321kt	Cmentarnej	4000	30000	A. Smolińskim	" "
336	Pomorskiej	45000	337500	E. Trojanowskim	" "
346a	Kilińskiego	9600	72000	S. Szmidtem	" "
368	Pomorskiej	17440	130800	J Andrzejewskim	" "
378k	Północnej	4000	30000	S. Jarzębskim	" "
415b	Południowej	30000	225000	W. Jeżewski	" "
420a	Kilińskiego	14800	111000	L. Kahlem	" "
489	Południowej	23000	172500	S. Kornem	" "
493	"	22000	165000	J. Krzemieniewskim	" "
522	Piotrkowskiej	51300	384750	B. Lisowskim	" "
523a	Sienkiewicza	32000	240000	J. Ładą	" "
535a	"	18000	135000	K. Imienińskim	3-XII 29
545	Piotrkowskiej	3600	27000	K. Rossmanem	" "
545i	Sienkiewicza	26560	1992 0	J Rzymowskim	" "
546	"	30190	225750	S. Bułharowskim	" "
565	Piotrkowskiej	40560	304200	W. Siniarskim	" "
593	"	38160	271200	A. Smolińskim	" "
593a	Brzeźna i Sienkiew.	59940	449550	E. Trojanowskim	" "
627ab	Rzgowskiej	7200	54000	S. Szmidtem	" "
658a	Wólczańskiej	10000	75000	J Andrzejewskim	" "
680	Piotrkowskiej	24040	180300	S. Jarzębskim	" "
689a	Wólczańskiej	14000	105000	W. Jeżewskim	" "
11k	"	8000	60000	L. Kahlem	" "
31	Piotrkowskiej	45860	34 950	A. Karnawalskim	" "
61	"	44560	334200	S. Kornem	" "
611	Andrzeja	12180	91350	J. Krzemieniewskim	" "
86	Piotrkowskiej	40260	301950	J. Ładą	" "
88a	Gdańskiej	22000	165000	K. Rossmanem	" "
88k	Zielony Rynek	9000	67500	J. Rzymowskim	" "
89pp	28 P. Strzel. Kaniows.	4320	32400	S. Bułharowskim	" "
90a|3b|3c	6-go Sierpnia	56600	424500	W. Siniarskim	" "
88l|793la	" "	22920	171900	A. Smolińskim	" "
98b	Gdańskiej	22000	165000	E. Trojanowskim	" "
03c	Żeromskiego	41660	312450	S. Szmidtem	" "
141	Podleśna	11040	82800	J Andrzejewskim	" "
30	Wólczańskiej	28600	214500	W. Jeżewskim	4 XII.29
32	Wólczańskiej	24000	180000	L. Kahlem	" "
43	Wólczańskiej	16000	120000	S Kornem	" "
74a	Kątnej	3040	22800	J. Krzemieniewskim	" "
93i	Sosnowej	7000	52500	B. Lisowskim	" "
02k	Słowiańskiej	9000	67500	J. Ładą	" "
06 ros.c	Senatorskiej	15900	119250	K. Rossmanem	
43	Napiórkowskiego	8040	60300	S. Bułharowskim	" "
65c	Wilczej	3000	22500	W. Siniarskim	" "
75	Przędzalnianej	8000	60000	A. Smolińskim	" "
037Ł	Płockiej	2140	16050	E. Trojanowskim	" "
061f	Kruczej	5500	41250	J. Andrzejewskim	" "
055ros.bb	Suwalskiej	70000	525000	S. Szmidtem	" "
090bb	Rokicińskiej	28340	212550	W. Jeżewskim	" "
091	Głównej	29000	217500	L Kahlem	" "
103	Sienkiewicza	20000	15000	A. Karnawalskim	" "
108	Kilińskiego	20000	150000	S. Kornem	" "
109e	Sieńkiewicza	24180	181350	J. Krzemieniewskim	" "
26	Kilińskiego	16700	125250	B Lisowskim	" "
144c	"	20000	150000	K Imienińskim	" "
270nn	Zielona	4880	36600	S. Szmidtem	9-XII-29
271b	Cegielniana	3020	22650	J. Andrzejewskim	" "
272d	"	760	5700	S Jarzębskim	" "
275b	Zachodnia	1820	13650	W. Jeżewskim	" "
286	Ogrodowa	3600	27000	L. Kahlem	" "
2[illegible]2/3	"	4280	32100	A. Karnawalskim	" "
320cc	Konstantynowska	1820	13650	S. Kornem	" "
320bbb	"	4100	30750	B. Lisowskim	" "
321fa	"	4200	31500	J. Ładą	" "
336c	Północna	1220	9150	K. Imienińskim	" "
338a	"	2600	19500	K. Rossmanem	" "
385d	Magistracka	2380	17850	S. Bułharowskim	" "
423	Pomorska	1600	12000	A. Smolińskim	" "
457	Wschodnia	1580	11850	E. Trojanowskim	" "
467	"	1560	11700	S Szmidtem	" "
497dd	Konstantynowska	580	4350	S. Jarzębskim	" "
507a	Sienkiewicza	1840	13800	W. Jeżewskim	10 XII-29
558b	Główna	800	6000	A. Karnawalskim	" "
586	Piotrkowska	1780	13350	S. Kornem	" "
596	"	3400	25500	J. Krzemieniewskim	" "
596a	Sienkiewicza	5000	37500	B. Lisowskim	" "
627G	Rzgowska	1120	8400	J. Ładą	" "
630c	Sieradz. i Rzgowska	4880	36600	K Rossmanem	" "
639	Piotrkowska	1820	13650	J Rzymowskim	" "
710a	Piotrkowska	6600	49500	A Smolińskim	" "
717a	Wólczańska	3720	27900	E. Trojanowskim	" "
719a	"	1340	10050	S. Szmidtem	" "
728	Piotrkowska	4000	30000	J. Andrzejewskim	" "
729a	Wólczańska	940	7050	S. Jarzębskim	" "
745c	Zamenhofa	5260	39450	W. Jeżewskim	" "
773b	Aleje Kościuszki	10020	75150	L. Kahlem	" "
787 ros żż	Ludwiki	1040	7800	S. Kornem	" "
789p	Lipowa	3200	24000	J Krzemieniewskim	" "
789ef	6 go Sierpnia i Pańska	1980	14850	B. Lisowskim	" "
792i	Zakątna	560	4200	J. Ładą	" "
793	6-go Sierpnia	6680	50100	K. Imienińskim	" "
793h	"	3440	25800	K. Rossmanem	" "
794k	Zakątna	1740	13050	J. Rzymowskim	11-XII-29
795d	6 go Sierpnia	660	4950	S. Bułharowskim	" "
795oo	Pańska	900	6750	W. Siniarskim	" "
795eee	Gdańska	2020	15150	A. Smolińskim	" "
804a	Wólczańskiej	2160	16200	E. Trojanowskim	" "
806i	Ludwiki	680	5100	S. Szmidtem	" "
809	Wólczańskiej	3800	28500	J. Andrzejewskim	" "
811a	Andrzeja	39 0	29700	S. Jarzębskim	" "
811aa	"	1100	8 5	W. Jeżewskim	" "
814da	Łąkowa	940	7050	L. Kahlem	" "
819m	Kopernika	740	5550	A. Karnawalskim	" "
819ee	Kopernika	4940	37050	S. Kornem	" "
821h	"	2400	18000	J. Krzemieniewskim	" "
823	Wólczańska	1020	76 0	B. Lisowskim	" "
826a	Zamenhofa	760	57 0	J. Ładą	" "
875azba	Radwańska	2880	21600	K. Imienińskim	" "
876d	droga pryw. od Kątnej	700	5250	K Rossmanem	" "
889b	Nowo Zarzewska	1920	14400	J. Rzymowskim	" "
897c	Senatorska	3580	26850	S Bułharowskim	" "
902L	Słowiańska	1140	8 50	W. Siniarskim	" "
902 ros z	"	2140	16050	A. Smolińskim	" "
914b	Wodna	1440	10800	E. Trojanowskim	" "
9 6b	Przędzalniana	1080	8100	S. Szmidtem	" "
96 d	Gołębia	700	5250	J. Andrzejewskim	" "
1039a	Płocka	900	6750	S. Jarzębskim	" "
1050ca	Nowo Zarzewska	700	5250	W. Jeżewskim	" "
1060k	Krucza	1060	7950	L Kahlem	12-XII-29
062b	Nowo Zarzewska	700	5250	A. Karnawalskim	" "
1067	"	3840	28800	S. Kornem	" "
1076a	Gubernatorska	840	6300	J. Krzemieniewskim	" "
1076F ros.	"	1380	10350	B. Lisowskim	" "
1076I	"	600	4500	J. Ładą	" "

№ hipoteczny nieruchom.	Przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	Przed notarjuszem	Dnia
283	Głównej	12000	90000	S. Bułharowskim	5-XII.29
284a	Rokicińskiej	3600	27000	W. Siniarskim	„ „
395a	Cegielnianej	33380	250350	S. Szmidtem	„ „
94	Nawrot	5340	40050	L Kahlem	„ „
25	Północnej	6000	45000	A Karnawalskim	„ „
80	Gdańskiej	30000	22500	S. Kornem	„ „
08	Senatorskiej	10 00	75000	J Krzemieniewskim	„ „
70	Radwańskiej	728	54600	B. Lisowskim	„ „
97	28 p. Strz. Kan.	2100	157500	J. Ładą	„ „
2	Warszawskiej	2400	18000	K. Imienińskim	„ „
27	Rokicińskiej	21600	162000	K. Rossmanem	„ „
29	Żeromskiego	2200	16500	J. Rzymowskim	„ „
42	Zagajnikowej	8740	65550	S. Bułharowskim	„ „
47	Senatorskiej	56000	420000	W. Siniarskim	„ „
51	Rzgowskiej	70 0	52500	A Smolińskim	„ „
12	Rzgowskiej	66 0	49500	J. Andrzejewskim	„ „
79	Napiórkowskiego	4000	30000	S. Jarzębskim	„ „
84	Karpia	2940	22050	W. Jeżewskim	6-XII-29
95	Mazurskiej	19 0	14700	L. Kahlem	„ „
	Wolborska	7 0	5250	A. Karnawalskim	„ „
	Jerozolimska	700	5250	S Kornem	„ „
	Podrzeczna	2220	16650	J. Krzemieniewskim	„ „
	Jakóba	1320	9900	B. Lisowskim	„ „
	„	1660	12450	J. Ładą	„ „
	„	180	135 0	K. Imienińskim	„ „
	Aleksandryjska	900	6750	K. Rossmanem	„ „
7b	Zawadzka	1320	9900	J. Rzymowskim	„ „
7at	Gdańska	5460	40950	S. Bułharowskim	„ „
7a	„ i Zawadzka	640	4800	W. Siniarskim	„ „
7ka	Al. I Maja i Wólczańska	2540	19050	A. Smolińskim	„ „
7ke	Wólczańska	1500	11250	E. Trojanowskim	„ „
5b	Zawadzka	6860	51450	S Szmidtem	„ „
0	Gdańska	4640	34800	J. Andrzejewskim	„ „
bd	Drewnowska	840	6300	S. Jarzębskim	„ „
	Franciszkańska	560	4200	W. Jeżewskim	„ „
a	Podrzeczna	2140	16050	L. Kahlem	„ „
5/6/7	Drewnowsks	1100	8250	A. Karnawalskim	„ „
8ui	Rybna	1640	12300	S. Kornem	„ „
7	Zgierska	3600	27000	J. Krzemieniewskim	„ „
0	Łagiewnicka	1880	14100	B Lisowskim	„ „
5	Wolborska	700	5250	K. Imienińskim	„ „
8	Nowomiejska	1960	14700	K. Rossmanem	9 XII-29
9a	Piotrkowska	4780	35850	J. Rzymowskim	„ „
6	„	1460	10950	S. Bułharowskim	„ „
8a	„	8240	61800	W. Siniarskim	„ „
99D	Wólczańska	4940	37050	A. Smolińskim	„ „

№ hipoteczny nieruchom.	Przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	Przed notarjuszem	Dnia
1086g	Orla	960	7200	K. Imienińskim	12-XII 29
1087c	„	720	5400	K. Rossmanem	„ „
1110	Kilińskiego	980	7350	J Rzymowskim	„ „
1129a	Juljusza	4120	30900	S. Bułhanowskim	„ „
1133b	Kilińskiego	3220	24150	W. Siniarskim	„ „
1147	„	4620	34650	A. Smolińskim	„ „
1161 2	Targowa	1180	8850	E Trojanowskim	„ „
1255F	Przędzalniana	800	6000	S. Szmidtem	„ „
1269a	„	1060	7950	J. Andrzejewskim	„ „
1272c	Sucha	1020	76 0	S. Jarzębskim	„ „
1306a	Nawrot	1280	9600	L. Kahlem	„ „
1344	Traugutta	3560	26700	A Karnawalskim	„ „
1344a	Tramwajowa	3000	22500	S Kornem	„ „
1347	Traugutta	2540	19050	J. Krzemieniewskim	„ „
1357	Narutowicza	2360	17700	B Lisowskim	„ „
1366a	„	3500	26250	J. Ładą	„ „
1385a	Wschodnia	2200	165 0	K. Imienińskim	„ „
1419a	Kamienna	2200	16500	K. Rossmanem	„ „
1423ros b.	Zagajnikowa	2360	17700	J. Rzymowskim	„ „
1428	Kilińskiego	1680	12600	S. Bułharowskim	„ „
1428b	Kamienna	1560	11700	W. Siniarskim	„ „
1433a	Kilińskiego	5900	44250	A. Smolińskim	13 XII-29
1437d	Skwerowa	4840	3630	E. Trojanowskim	„ „
1531	Zakątna	2420	18150	S. Szmidtem	„ „
1661	Nowo Cegielniana	1080	8100	J. Andrzejewskim	„ „
1708a	„	1420	1 650	S. Jarzębskim	„ „
1822	Pramow. i Cegieln.	7420	55650	W. Jeżewskim	„ „
1860	Zakątna	2220	16650	L. Kahlem	„ „
1903	Wierzbowa	7220	54150	A. Karnawalskim	„ „
1916	Kopernika	28 0	21000	S. Kornem	„ „
2009	Rokicińska	1720	12900	J. Krzemieniewskim	„ „
2028	Srebrzyńska	2200	16500	B. Lisowskim	„ „
2058	Gdańska	900	6750	J. Ładą	„ „
4012	Kilińskiego	840	6300	K. Imienińskim	„ „
4021	Rzgowska i Piasecz.	1220	9150	K. Rossmanem	„ „
4027	Wiznera	3640	273 0	J. Rzymowskim	„ „
4079	Rzgowska	1120	8400	S. Bułharowskim	„ „
4127	Rokicińska	1500	11250	W. Siniarskim	„ „
4288	Rzgowska	2180	16350	A. Smolińskim	„ „

Licytacje powyższe o tyle dokonywane będą, o ile poszukiwane należności do chwili ostatecznego przybicia w dniu licytacji zapłacone nie będą

Przedsiębiorstwa studniarskie

Józef Borkert — Kilińskiego 238. Budowa studzień artezyjskich i zwyczajnych Przyjmuje wszelkie repera je.

S. Bartczak i W. Kusak — Nawrot 37, tel. 24—05. Przedsiębiorstwo budowy studzień artezyjskich.

Rudolf Hoffmann — Ogrodowa 58 Roboty artezyjskie. Urządzenia studzien dla domowego i fabrycznego użytku. Ceny solidne

Józef Barski — Żeromskiego 77/79, tel. 19 - 86. Przedsiębiorstwo budowy studzien.

J. Hoffmann — Kilińskiego 119, tel 43—35. Przedsiębiorstwo budowy i wiercenia studzien Artezyjskich.

Przedsiębiorstwa budowlane

M. Kopczyński — Juljusza 23. Wykonywuje roboty wchodzące w zakres budownictwa mieszkalnego i fabrycznego. Krycie dachów i konserwacja.

B-cia Plaeschke — Nawrot 43/47, tel. 50-65. Przedsiębiorstwo budowlano-sztukaturskie.

Zakłady dekarsko-blacharskie

W. Nyk i A. Köppe — Kilińskiego 201, tel. 66—10. Wykonywuje roboty budowlane, fabryczne i galanteryjne.

Karol Gross Leszno 50. Roboty blacharskie, budowlane i fabryczne.

Zakłady rymarsko-siodlarskie

Branża Rymarsko-Siodlarska F. Patzer, Łódź, ul. Kilińskiego № 78.

Maurycy Brygier zakład Prasowo-rymarski, Łódź, Żeromskiego Nr. 69, tel. 61—41.

Różne

Jan Jelinek — Wyrób płócienek, fartuchów i bielizny. Kilińskiego 111, telefon 143—71.

Zygmunt Kaliński — Nawrot 37. Meble: Stołowe, sypialnie, gabinety oraz pojedyńcze po cenach przystępnych poleca zakład meblowy.

Emil Maas — Juljusza 27. Ule Warszawskie, miodarki, podkurzacze, Gwarantowany czysty miód polecam

Konstanty Pawlicki — Brzezińska 134. Poleca kwiaty cięte bukiety.

I. B. Wołkowyski-Narutowicza 11. Fabryka mebli

„Gospodarz" — Andrzeja 47, tel. 53—37. Fabryka tektury smołowcowej.

Erik Braun — mistrz malarski — Kopernika 61. Przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres malarstwa. Ceny przystępne

P. Schönborn i S-ka — Sienkiewicza 52. Wyrób towarów dzianych, trykotowych i pończoszniczych.

F. Chojnacki — Sienkiewicza 59, tel. 73 - 91 Pierwszorzędny zakład krawiecki.

Zenon Zarzycki — Mierniczy przysięgły Rzgowska 229.

S. Stefaniak — Sienkiewicza 40. tel. 7 82 Zakład krawiecki.

Adolf Richter. — Przejazd 20. Biuro techniczne. Pasy motorowe.

Teofil Majewski — Konstantynowska 22 Zakład krawiecki.

Władysław Kruk — Przejazd 14, tel. 30-11. Elektrotechniczne biuro.

S. Kudłacki — Główna 17a Pierwszorzędna pracownia obuwia męskiego i damskiego, oraz sklep galanteryjny.

Józef Fułczyński — Siekiewicza 71. Zakład malarsko-dekoracyjny, meblowy. Przyjmuje do malowania meble stare i nowe.

Apteka Homeopatyczna J. Pogonowskiego, ul. Główna 5, № telefonu 51-28.

Zakład kamieniarsko-rzeźbiarski H Pfitzner, Cmentarna 15.

Redaktor: Oskar Friese, b. poseł Wydawca: Centralne Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości m Łodzi i Województwa Łódzkiego, Łódź, Piotrkowska 46. Odbito w drukarni „Nene Lodzer Zeitung", Piotrkowska 15.